

Vpl. Pyhäjärvi

Keskiviikko 17. joulukuuta 2014

Pyhäjärveläisyyden vaali - Karjalan puolustaja

N:o 12 59. vuosikerta

*Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö
ja Pyhäjärvi-lehti
toivottavat
rauhaisaa joulua
ja hyvää vuotta 2015*

Rovasti Kaarle Viikan valmistaman
kuparilyhdyn valaistuna kuvasi kortiksi
Ann-Christine Ekholm.
Lyhdyn tarinaa, sivu 2.

17. joulukuuta 2014

Mennyttä ja tulevaa

Vuosi 2014 alkaa olla loppuillaan, ja käsillä on aika, jolloin yritykset ja järjestöt tarkastelevat kuluneen vuoden tuloksia ja laativat tulevan vuoden toimintasuunnitelmia. Karjalaisjärjestöjen, niiden joukossa Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön, sekä muiden pyhäjärveläisseurojen on aiheellista liittyä tähän tarkasteluun.

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön toiminnassa kulunut vuosi on sujunut vakailla mutta samalla myös aktiivisilla linjoilla. Säätiön toimintamuodoista tärkeimmät ovat keskikesällä vietettävien Vpl. Pyhäjärvi-juhlien suunnittelu ja viettäminen yhdessä paikallisten pyhäjärveläis- ja karjalaisseurojen kanssa. Kesän 2014 juhla Ikaalisissa kuului erinomaisesti onnistuneiden juhlien sarjaan, ja siitä jäi mukana olleille miellyttävä muisto. Säätiön toinen keskeinen tehtävä on Vpl. Pyhäjärvi-lehden toimittaminen ja julkaiseminen. Valitessaan lehden tämän vuoden numeroista karjalaisten perinneehtien kilpailuun mielestään parhaat, säätiön hallituksella oli vuoden 2014 viimeisessä kokouksessaan sitä miellyttävistä numeroista runsauden pula.

Säätiön vuotuista toimintaa ohjaavat hallituksen lisäksi keväisin kokoontuva hallintoneuvosto. Hallituksen toimihenkilöistä erityisesti puheenjohtaja, asiamies ja lehtemme päätoimittaja ovat olleet ne yksittäiset henkilöt, jotka ovat panneet eniten aikaansa ja tarmoan pyhäjärveläisen perinteen ja kulttuurin vaalimiseksi.

Vuoden 2014 aikana karjalaisen perinteen vaalimiselle antoivat erityisen leimansa kaksi merkivuotta: Marraskuun viimeisenä päivänä oli kulunut 75 vuotta talvisodan syttymisestä, ja syyskuun 4. päivänä oli kulunut 70 vuotta jatkosodan päättymisestä. Nämä molemmat merkkipäivät otettiin huomioon valtion ja yhteiskunnan eri tasoilla, ja niistä kerrottiin laajasti joukkotiedotusvälineissä.

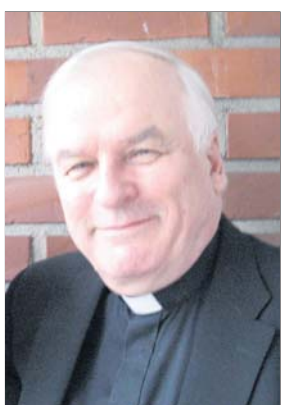
Karjalaisille näillä merkkipäivillä on erityinen merkitys, koska ne muistuttavat heitä oman kodin ja kotiseudun menettämisestä muuhun väestöön verrattuna poikkeuksellisella tavalla. Tätä muistoa sävyttää menetysten lisäksi myös tyytyväisyys: sodat hävitettiin ja kotiseutu menetetttiin, mutta säilyimme itsenäisyytemme, ja teimme sen ainutlaatuisella tavalla tuossa maailmanhistorian myllerryksessä. Nämä merkkipäivät toistuvat myös lähitulevaisuudessa, kun talvisodan ja Lapin sodan päättymisen päivämäärät tulevat vastaan ensi vuoden puolella.

Menneiden muistelun ohella jokaisen perinnejärjestön elinehtoihin kuuluu aktiivinen suuntautuminen tulevaisuuteen. Näin on myös Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön ja kaikkien muiden karjalaisseurojen kohdalla. Karjalainen kulttuuri on osoittautunut niin elinvoimaiseksi, että sillä on hyvät mahdollisuudet jatkossakin antaa panoksensa suomalaiseen elämänmuotoon. Tämän työn toteuttamisessa tarvitaan perinteen tuntemisen ja arvostamisen lisäksi rohkeaa, iloista ja kekseliästä mieltä.

Tällaiseen toimintaan Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö pyrkii jatkossakin innostamaan lehtemme lukijoita.

JUHANI FORSBERG

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallituksen varapuheenjohtaja

Lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkin lyhdyn piirustusten mukainen Kuparilyhty – Kaarle Viikan taitavien käten töitä

Juhlakauden lähestyessä Vpl. Pyhäjärvi-seurassa päätettiin tänä vuonna teettää oma joulukortti tervehdyksen esittämistä varten.

Sen aiheeksi tarjoutui seuramme vuoden 2013 huikeassa saaman arvokkaan kotiaristolahjoituksen yhteydessä haltuumme tullut esine, rovasti **Kaarle Viikan** omin käsin kuparista takoma lyhty. Se on valmistettu tarkalleen Vpl. Pyhäjärvellä sijaitsevan lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkin lyhdyn piirustusten mukaisesti. Lyhdyn kokonaiskorkeus on noin 30 senttimetriä.

Vajaan parin vuoden kuluksa tulee kuluneeksi 80 vuotta siitä, kun **Aarno Karimon** suunnittelema lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkki paljastettiin kirkkoaholla 25.10.1936. Paksu nippu asiakirjoja muistomerkin moninaisista vaiheista perustamispäätöksestä aina sen paljastusjuhlan yksityiskohtaiseen kuvaukseen ja juhlaohjelmaan asti sisältyy lahjoituksen saamaamme kotiaristoon. Arkisto on toukokuussa 2014 luovutettu Mikkelin maakunta-arkistolle, mistä kerrottiin kesäkuun lehdessämme.

Kun pääsy luovutetulle alueelle sotien jälkeen mahdollistui 1990-luvun alussa, havaittiin, että muistomerkki sijaitsee edelleen jyrkästi paikallaan. Sitä on sittemmin useaan otteeseen kunnostettu Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön toimesta. Viimeksi heinäkuussa 2003 muistomerkkiin kiinnitettiin Aarno Karimon alkupeiraisen mallin mukainen reliefi ja tekstilaatta.

Säätiön asiamiehenä pitkään toimineen **Reino Äikiän** mukaan Vpl. Pyhäjärvellä sotien jälkeen ensimmäistä kertaa vuonna 1998 vietettyjen Pyhäjärvi-juhlien yhteydessä muistomerkkiin paljastettiin kynttilälyhty ja reliefin paikalle teräslaatta.

Lyhty katosi paikaltaan muistomerkistä muutamaa vuotta myöhemmin. Kynttilälyhdyn kopion valmisti ilmeisesti Kaarle Viikan ja **Matti Ahvosen** tarkastamien piirustusten mukaisesti huittislainen **Yrjö Inkinen**. Piirustukset löytyivät Viikan hallusta. Matti Ahvonen oli mestarina pystytysvaiheessa.

Vpl. Pyhäjärvi-seuralle lahjoitettu, Kaarle Viikan takoma kynttilälyhty lienee valmistunut samoihin aikoihin eli 1990-luvun loppu.

– Sähkölampulla varustettu kynttilälyhty oli meillä kotona isäni eläessä esillä ja sitä käytettiin usein, kertoi seuralle lahjoituksen tehneen perikunnan edustajana Kaarlen poika, valokuvaaja **Sakari Viika**.

Ensin 1919-26 kappalaisena ja kirkkoherrana 1929-1944 Vpl. Pyhäjärvellä ja sittemmin Mouhijärvellä viimeisinä vuosinaan toimineen rovasti **Karl Adolf Wikmanin**, myöh. Viikan (1888-1958) ja maisteri **Impi Eeva Maria Wiikan** o.s. **Hukkasen** (1890-1968) ja heidän poikansa rovasti Kaarle Martin Viikan (1923-2002) kotiaristoto siirtyi muun jäämistön joukossa Kaarle Viikan pojan Sakari Viikan haltuun.

Hän yhdessä veljensä **Heikin** kanssa päätti, mitä aineistolle tapahtuu. Kotiariston mukaan tämän lyhtylahjoituksen kohdentaminen nimenomaan Vpl. Pyhäjärvi-seuralle edustaa sekä aineistoa kuolemaansa saakka kartuttaneen lahjoittajan isän että perillisten tahotilaa.

Käsitään kätevä ja taiteellisesti lahjakas rovasti

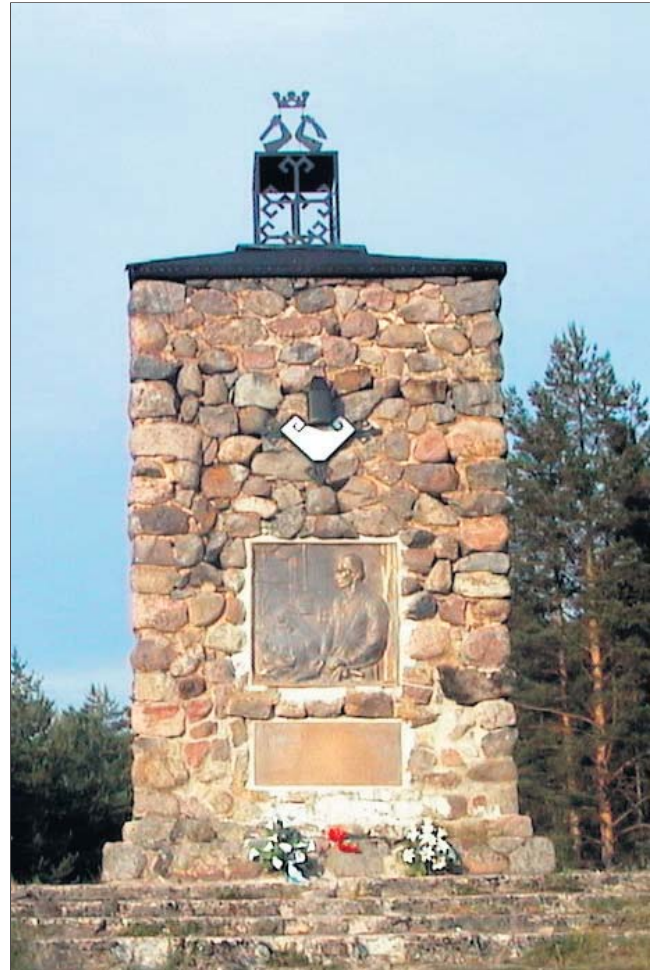
Rovasti Kaarle Viika muistetaan paitsi hyvänä saarnamiehenä ja auttavaisena sielunhoitajana, myös käsitään kätevä ja taiteellisesti lahjakkaana persoonana.

Kaarlen valmistamista esineistä mainittakoon tämän kuparilyhdyn ohella mm. tiimalasi, jonka Reino Äikiä kertoo saaneensa henkilökohtaisena lahjana Kaarlelta täyttäessään 50 vuotta. Kaarle Viikan maalauksen ja grafiikan kokoelma on perikunnan hallussa ja yksittäisiä, taiteilijan lahjoittamia teoksia on joitain mm. tämän lehden lukijoiden hallussa.

Kuparilyhtyaiheisestä joulukortista otettiin alkuun varovasti 200 kpl:een painos 1-osaisia kortteja ja 2-osaisia 100 kpl. Niitä oli myynnissä seuramme syyskokouksessa, jolloin 2-osaiset kortit myytiin loppuun.

Kumpaankin korttiin on painettu lyhyt selitysteksti lyhdyistä: ”Kuvan lyhty siirtyi Vpl. Pyhäjärvi-seuralle Viika-arkiston luovuttamisen yhteydessä vuonna 2013.”

Seuran hallituksen jäsen **Kirsi Hedenstam** huolehti kiitettävästi kortin toteuttamisesta, valokuvautti sen **Ann-Christine Ekholmilla** ja huolehti painotyön toteuttamisesta. Kyselyihin

Lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkki Vpl. Pyhäjärven kirkkoaholla. Kuva otettu vuonna 2003, jolloin 1998 ripustettu lyhty oli vielä paikoillaan. Kuva: Reino Äikiä.

Muistomerkin yläosassa sijainneen lyhdyn mittasuhteista saa kuvan 1998 merkkiin kiinnitetystä, tarkasta alkuperäisen lyhdyn kopiosta, jonka valmisti kuvassa lyhtyjen kanssa oleva huittislainen, pyhäjärveläisjuurinen **Yrjö Inkinen**. Samaan aikaan Inkinen teki uudet lyhdyt myös Sakkolassa ja Metsäpirtissä sijaitseviin Aarno Karimon suunnitelman mukaan teetettyihin, myös 1936 pystytettyihin, lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkkeihin. Kuva: Reino Äikiä.

jäljellä olevista, joulukortiksi tai muuksi tervehdykseksi käypäisistä yksiosaisista kortteista, vailla joulun toivotustekstejä, vastaa alekirjoittaneen lisäksi seuran rahastonhoitaja **Kaisa Liisa Korhonen**

p. 0505905433 tai
kaisaliisa.korhonen@
kolumbus.fi.

KAARINA
PÄRSSINEN
p. 040-5193036,
kaarinarparssinen@
gmail.com

Kirjaa viimeistellään: Suvannon seutu 1917 – 1921

Keväällä 2015 ilmestyvä kirja kertoo elämästä ja ihmiskohtaloista vuosilta 1917-1921. Tapahtumapaikkoina ovat Suvannon seudun viisi pitäjää: Metsäpirtti, Pyhäjärvi, Rautu, Sakkola ja Vuoksela.

Varhaishistoriasta tiedämme, miten Suvannon seutu on ollut vuosisatojen saatossa levotonta aluetta idän ja lännen välisenä kiistakenttänä. Kirjoittajat ovat valinneet kirjan ”aikaikkunaksi” otsikossa mainitut vuodet. Suomi itsenäistyi joulukuussa 1917, mutta välittömästi tammikuussa 1918 Kannaksella alkoi tapahtua asioita, joista on vaiettu vuosikymmeniksi.

Suvannon seudun sukututkimuspiirin paikallishistorian työryhmä on halunnut avata kirjassaan yleishistoriaa syvällisemmin seudun tapahtumia edellä mainittuna ajanjaksona. Kirja jäsentyy kolmeen osaan: ennen, aikana ja jälkeen vuoden 1918 tapahtumia.

Raja Suomen ja Venäjän välillä oli ennen sen lähellä asuvien miellissä vain muodollinen. Vuorovaikutus puolin ja toisin oli vilkasta. Ihmiset kävivät sukulomassa, etsivät työtä ja tekivät kauppaa Pietarissa, jonka

merkitys oli suuri seudun asukkaille.

Jääkärien värväys käynnistyi 1910-luvun puolivälissä. Vuoden 1917 levottomuudet Pietarissa heijastuivat myös Suvannon seudulla. Suomessa katsottiin aiheelliseksi ryhtyä turvatoimiin, suojeluskunnat saivat alkunsa. Syksyllä 1917 levottomuudet, ilkeävalta ja varastelu lisääntyivät. Nyt tarvittiin seudulle jo ”yövahtijoukkoja”.

Pyhäjärveläisille koitui kohtaloksi asemakahakka marraskuussa 1917. Tämä tapahtuma aiheutti valvotumista myös muissa seudun pitäjissä jopa siinä määrin, että Suvannolle katsottiin aiheelliseksi varustaa panssariristeilijä.

Työväestö aktivoitui. Ensimmäiset työväenyhdistykset perustettiin vuonna 1905. Erityisen vilkkaana yhdistystoiminta näkyi Hiihtola–Raasulin-radan rakentamisen aikana. Radanrakentajat toivat oman leimansa tuon ajan tapahtumiin. Rautatieläisten mukana tuli politiikka, joka näkyi vappumarssineen ja juhlapuheineen tavalla, jota pitäisi aiemmin ei ollut koettu.

Syksyllä 1917 elintarvikkeista, erityisesti leipäviljas-

Suvannon seutu. Kartan käsittely: Esko Simonen.

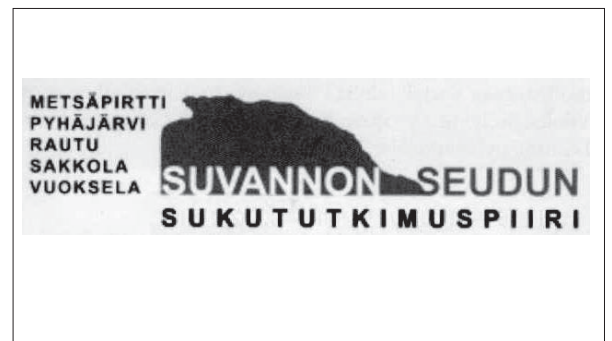
ta, oli puutetta. Viljan tuonti Venäjältä oli tyrehtynyt. Jauhokauppaa tehtiin nyt Viipurin ja Käkisalmen kauppiaitten kanssa, mutta niiläkin kyse oli niukkuuden jakamisesta. Kaikki viheriöitsevä oli otettava talteen, jätälä karjalle, jotta ruokavilja säästyisi ihmisten ravinnoksi.

Käkisalmen Sanomat tarkasteli vuoden 1917 tapahtumia:

”Lieneekö Suomen kansa milloinkaan elänyt niin vaiverikasta ajastaikaa kuin nyt loppuva vuosi.”

Lehtemme seuraavassa numerossa avaamme aihealuetta ”aikana” – siis vuoden 1918 tapahtumia.

KAUKO
HINKKANEN

Seija Pärssiselle tunnustusta sukututkimustyöstä

Pärssisen sukuseuran hallitus ojensi Suomen sukututkimusseuran rintamerkin **Seija Pärssiselle** Heinolasta. Seija sai merkin tunnustuksena urakoinnistaan Pärssisen suvun tutkimuksen parissa, sillä hän on eniten ja ahkerimmin sukua tutkinut ihminen.

Seuran puheenjohtaja **Antero Pärssisen** ojensi merkin sukuseuran hallituksen marraskuun kokouksessa Karjalatalolla Helsingissä.

Suomen sukututkimusseuran rintamerkki on hopeaa ja sen aiheena on sama sukupuusi, joka on myös seuran vaakunassa ja logossa. Sukupuun, vaakunan ja logon suunnitteli 2012 filosofian maisteri **Petteri Järvi** ja toteutti heraldikko **Harri Rantanen**. Rintamerkin on tehnyt kultaseppä **Tuomas Hyrsky**.

Suomen sukututkimusseura on vuonna 1917 perustettu sukututkijoiden järjestö ja tieteellinen seura, jonka tehtävä on edistää

suomalaista sukututkimusta.

Myös Pärssisen sukuseuran oma logo otetaan käyttöön piakkoin. Hallitus kuitenkin miettii ja selvittää vielä ennen sen virallista julkaisua, haetaanko logolle vaakunastatusta Suomen heraldiselta seuralta.

Pärssisen sukuseuran logon ja sen selitteen on laatinut sukuseuraan kuuluva rovaniemeläinen **Kalervo Ahvonen** yhdessä poikansa **Antti Ahvosen** kanssa.

Logo ja mahdollinen vaakuna julkistetaan ja otetaan käyttöön sukuseuran yhteisessä tilaisuudessa kevään korvalla.

KYÖSTI PÄRSSINEN

Seija Pärssinen sai Suomen sukututkimusseuran hopeaisen merkin Pärssisten puheenjohtajalta Anterolta.

**Kesän 2015
Pyhäjärvi-
juhlat
Sastamalassa
sunnuntaina
19.7.**

**Tuleeko
Pyhäjärvi-lehtesi
oikealla
osoitteella?**

Ilmoita muutos toimitukseen, lehti ei käänny automaattisesti postiin ilmoittamalla.

Rakas siskomme ja tätimme

**Mirja Annikki
KUIVALAINEN**

s. 13.07.1931 Pyhäjärvi Vpl
k. 06.11.2014 Kemimaa

Rakkaudella muistaen

**Siskot ja veljet perheineen
Kummilapset
Sukulaiset ja ystävät**

*Sydämessä soi jo ääni
taivaan kiitossävelten.
Toivossa nyt noston pääni,
mutta maata tähyilen.
Uutta virttä Karitsalle
siellä sitten veisataan,
ylistystä Jumalalle
väsymättä milloinkaan.*

Siunaus toimitettu 26.11.2014.
Lämmin kiitos osanotosta.

Luukkaa joulu-evankeljum Soaapru ja Enkkuva mummo ja uki murtieel

Siihe aikoa anto keisarj Aukustus käsky jot koko valtakunnas olj loaajittava verokirjat. Teää verolpano olj ihka ensimmäine ja tapahtu ko Kyrenius olj Syyrija käskyhaltijan. Kaik männiit kirjot-tautummoa veroluettelluuo, jokahine ommoa omittuisiee kaupunkihiees. Nii läks Juosep ja Kalileast, Nasareti kaupungist ja mänj Juuttoaa Peetlehemmi, Toaaveti kaupunkii; heää neäät kuulu kuningas Toaaveti sukkuu. Heää läks sin yhess morseimiees Mari kans, joka olj pienii päi.

Ko hyö olliit siel ni Mari synnyttämise aika tulj ja heää synnytti poja, esikoisees. Heää kapaloits lapse ja panj sen soimiee, ko heil ei olt tilloa korttieeris.

Sil seuvul olj paimenii yöl vartioimas laumajo-aas. Yhtäkki heijä iesseääs seiso Herra enkeli, ja Herra kirkkaus olj heijä ympärilleää. Paimenet pölästyit siint, mut enkeli sano heil: ”Älkää pelätkö. Mie ilmota teill ilosanoma, suure ilo koko kansal. Tänä päin o teill Toaaveti kaupungis syntynt Vappauttaja, Ristus, Herra. Mie anna teil osviita: työ löyvättä lapse, joka makkoap soimes kapaloissoaa.”

Ja sill hetkel olj enkeli ympäril suur taivoaalline sotajoukko, joka ylisti Jumaloaa näin ikkeä: ”Jumalan o kunnia korkeuessa, moaan peääl rauha ihmisil joita heää rakastoaap.”

Ko enkelit olliit männieet takasi taivoasiee, paimenet hoastoit toisillie: ”A vot nyt Peetlehemmi! Siel myönähhää, mitä o tapahtunt, se minkä Herra meil ilmotti.”

Ja hyö läksiit järkineää ja löysiit toeperreää Mari ja Juosepi ja lapse joka makas soimes. Teään kö hyö näkkiit ni hyö kertoit mitä vakahisest olj heil hoastettu.

Kaik jotka kuuliit paimenie sanat, olliit ihmeisseää. Mut Marj kätki syvämmehiees kaik mitä olj tapahtunt ja tutkistelj sitä mielesseää.

Paimenet palasiit toimiees, ja hyö kiittiit ja ylistiit Jumaloaa siint mitä olliit kuullieet ja nähnieet. Kaik ol just silviisii ko heil olj hoastettu.

Toimittanut Aulis Martinpoika Tenkanen Anni Matintytär Tenkasen ja Martti Maunu Tuomaanpoika Toiviaisen antamien ohjeiden perusteella.

Teksti julkaistu aiemmin Vpl Pyhäjärvi -lehdessä 12/2004 ja mm. Tenkanen-Tengén sukuseuran internetsivuilla.

Kirkonsanoma

Seimen monet kasvot

”Joosef lähti Galileasta, Nasaretin kaupungista ja meni verollepanoa varten Juudeaan, Daavidin kaupunkiin Betlehemiin, sillä hän kuului Daavidin sukuun. Hän lähti sinne yhdessä kihlattunsa Marian kanssa, joka odotti lasta. Heidän siellä ollessaan tuli Marian synnyttämisen aika, ja hän synnytti pojan, esikoisensa. Hän kapaloi lapsen ja pani hänet seimeen, koska heille ei ollut tilaa majapaikassa.

Sillä seudulla oli paimenia yöllä ulkona vartioimassa laumaansa. Yhtäkkiä heidän edessään seiso Herran enkeli, ja Herran kirkkaus ympäröi heidät. Pelko valtasi paimenet, mutta enkeli sanoi heille: ”Älkää pelätkö! Minä ilmoitan teille ilosanoman, suuren ilon koko kansalle. Tänä on teille Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja. Hän on Kristus, Herra. Tämä on merkinä teille: te löydätte lapsen, joka makaa kapaloituna seimessä.” Ja samalla hetkellä oli enkelien ympärillä suuri taivaallinen sotajoukko, joka ylisti Jumalaa sanoen:

– Jumalan on kunnia korkeuksissa, maan päällä rauha ihmisillä, joita hän rakastaa.”

Tänä vuonna muistellaan monessa karjalaiskodissa joulua 75 vuotta sitten. Oli lähdetty sotaan tai pommituksia pakoon. Oltiin evakossa vieraisissa oloissa. Sydämessä oli pelkoa ja kotikävää. Mikä toi silloin joulun tunnun vai toiko mikään?

Joulu-evankeliumi kertoo vielä vanhemmasta tapahtumasta. Muistellaan Jeesus-lapsen syntymää kahden vuosituhannen takaa. Näissä kahdessa historiallisessa tapahtumassa on useita yhtäläisyyksiä.

Ollaan pakon sanelemina poissa kotoa vieraisissa ympyröissä. On ahtautta milloin kodeissa, milloin ihmisten sydämissä. Syntyy uusia ihmislapsia epävarmuuden ja turvattomuuden keskelle. Niin kuin paimenet vartioivat yöllä laumaansa, niin sotilaat vartioivat ja puolustivat tuimassa pakkasessa maamme rajoja. Oli tosi kysymyksessä.

Monet siirtolaiset alkoivat uuden kodin rakentamisen navettarakennuksesta. Sen yhteyteen rakennettiin ensiasunto, jota karjasuojan läheisyyden vuoksi jotkut nimittivät leikkisästi seimeksi.

Jeesuksen ensivuode oli seimi. Seimi tuo mielikuvan olojen vaatimattomuudesta, jopa karuudesta.

Suomessa pikkulapsien hoitopaikasta käytettiin nimeä seimi. Tähän seimeen liittyi jo hellyyttä ja huolenpitoa. Nykyiset seimi-asetelmat ovat usein herttaisia jouluidyllejä.

Seimi oli eläinten syöttö-kaukalo. Siihen pantiin karjalle ravintoa syötäväksi.

Jeesus sanoi, että hän on taivaasta tullut elämän leipä. Tämän elämän leivän Jumala laski seimeen. Seimessä lepäsi yhtä aikaa maallinen ja taivaallinen ravinto. ”Leipä, jonka minä annan, on minun ruumiini. Minä annan sen, että maailma saisi elää.”

Sodassa moni antoi itsensä uhriksi, jotta suomalaiset saisivat säilyttää vapautensa ja itsenäisyytensä. Kiitos heille siitä!

Jeesus antoi itsensä uhriksi, jotta me saisimme syntimme anteeksi ja ikuisen elämän. Näin toteutui Jumalan hyvä suunnitelma langenneen ihmisen pelastamiseksi synnin ja kuoleman vallasta. Siitä Jumalalle kunnia ja kiitos!

Myös ihmismieltä tai –sydäntä verrataan seimeen, johon Jumalan lahja laskeetaan vastaanotettavaksi. Sastamalalainen ystäväni Leena Ojala kirjoittaa tästä runossaan Joululaulu:

*”Minä silloin
jublan ymmärrän,
kun jouluuni
itse syntyy hän.
– Ja sydän saa
seimensä olla.”*

On monia ulkoisia teki-jöitä, jotka tuovat joulun tunnun. Tärkein kuitenkin puuttuu, jos puuttuu enkelten ilosanoma: ”Teille on syntynyt Vapahtaja”. Se on totta olosuhteista riippumatta.

Siunattua Joulua ja
Uutta vuotta 2015!

MIRJA TENKANEN

”Rauhaa, vain rauhaa kellot ne soi”

Luukko (1909-1993) toimi sodan jälkeen opettajana useilla eri paikkakunnilla, viimeksi Rastaalan koulussa Espoossa jäädessä eläkkeelle vuonna 1970.

Aune Perälä solmi vuonna 1937 avioliiton opettaja **Aate Vireini Perälän** (1912-1967) kanssa. Perälät julkaisivat vuonna 1942 runokokoelman Sumukehät.

Ahti Sonninen vieraili perheineen usein Aune ja A. V. Perälän luona Espoossa. Erään vierailun yhteydessä Aune Perälä näytti kirjoittamiaan pöytälaatikorunoja. Sonninen ihastui etenkin joulurunoon Rauhaa, vain rauhaa kellot ne soi, jonka otsikkona oli Jouluhymni ja pyysi saada sen sävellettäväksi.

Sonninen sävelsi Haarnojan Jouluhymnin vuonna 1952. Runoilijan pojan mukaan Aune Perälä kirjoitti kyseisen runon 1940-luvun lopulla.

(Tiedot **Reijo Pajamon** kirjasta Joululaulujen kertomaa. REPALE-kustannus 2011.)

RIITTA HIRVONEN

Rauhaa, vain rauhaa kellot ne soi,
lapselle rauhaa, ne rauhaa soi.
Enkelin laulu rauhaa, rauhaa toistaa.
Seimen yllä joulun tähti valkeuttaa
kirkkaana silmiin lapsosen nyt loistaa.
Maariainen tuutii seimen pienoistaan.
Kaukainen risti varjonsa luo.
Sieluhun äidin kivun se tuo.
Pääsiäisaamu tuskan kerran poistaa,
riemu täyttää ylösnousemuksen maan.
Rauhainen mieli rukousta toistaa.
Maariainen tuutii seimen pienoistaan.

vpl. **Pyhäjärvi**

Kotisivut osoitteessa:
www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio

Puuropuhe Vpl.Pyhäjärvi-Seuran pikkujoulussa 30.11.2014

Piiraita ja puuroa

Miksi karjalaisessa pikkujoulussa pitäisi pitää puhe puurosta tai puurolle? Eikö meidän pitäisi pikkujoulusammekin pitää ennen muuta piirakkapuhe?

Puuro on länsisuomalaisista keksintöä. Siitä on todistena äitini isä **John Nikolai Sulander**, joka tosin siirtyi tuonilmaisiin jo paljon ennen syntymääni. John Nikolai oli siirtynyt työn perässä Kannakselle Tyrväältä ja avioitunut siellä **Katri Kopran** kanssa. Jo nimestäkin kuuluu, että Katri oli vanhaa karjalaista sukua, mutta John Nikolai Sulanderin juuret olivat vankasti lounaissuomalaisia: ne ulottuvat Köyliöön jonkin 1500-luvulle saakka.

John Nikolai ei koskaan oppinut karjalan murretta eikä hän taitanut edes Katriin mainioita piiraita varaukselta arvostaa. Äitini kertoman mukaan hänen isänsä saattoi mutista: ”Leipä leipänä ja puuro puurola, mitä niitä sekoittamaan piirakoiksi keskenään”. No, kyl myöki huttuu keitettyä ja syöti!

Nyt olisi varsinkin meidän evakkojen aika puolustaa piiraitamme, kun nykyisen tynkä-Karjalan piirakanleipojat esittivät vaatimuksen, että vain Pohjois-Karjalassa ja Imatran sekä Lappeenrannan seudulla leivottuja piiraita olisi EU:n luvalla saatava nimittää karjalanpiiriksi.

No se siitä. Puhutaan nyt kuitenkin puurosta. Kyllähan me karjalaiset ainakin uunipuuron tunsimme. Sen parempaa puuroa ei maailmassa olekaan kuin yli yön leivinuunissa hautunut täysmaidosta ja kokonaisista ohraryyneistä tehty uunipuuro sukunapotissa. Äskettäin maistelin rikotuista

ja esikypsennetyistä ohraryyneistä tehtyä puuroa. En viitsi lausua arviotani siitä, koska sen keittäjät saattaisivat siitä pahoittaa mieltänsä, mutta sen sanon, ettei se ollut lähelläkään sitä autuaallista nautintoa, minkä voi saada uunissa yön yli haudutetusta oikeasta ohrapuurosta. On kyllä myönnettävä, että satakuntalaisissa pidoissa tarjottu ohrakryynipuuro, jota keitetään niin kauan, että se muuttuu punertavaksi, on myös erinomainen.

Mutta miksi ruveta pikkujoulussa puhumaan ohrapuurosta? Riisipuuroahan joulupuuro tavallisesti on. Milloin me suomalaiset oikeastaan hylkäsimme ohran, ja rupesimme suosimaan riisiä? Vai kasvoiko sitä Karjalassa?

Takavuosisikymmenten radiotoimittaja **Hannu Taanila**, jonka kanssa leivoin radion ruokaohjelmassa piiraita, pitää vain potaatkakaroita oikeina karjalanpiiraina, se kun on oikeaa lähiruokaa ja riisi tuontitavaraa. Hän ei vakuuttunut koskaan siitä, kun yritin hänelle todistaa, että kadotettu Karjala oli aikanaan niin ihana maa, että riisikin kasvoi sieltä omasta takaa.

Tosiasiä kuitenkin on, että peruna on tuotu Suomeen huomattavasti myöhemmin kuin riisi. Ensimmäiset perunat tulivat Suomeen saksalaisten peltiseppien mukana 1730-luvulla. Ja vasta Pommerin sotaan 1757-1762 osallistuneet suomalaiset tutustuivat perunaan Saksassa, josta se heidän mukanaan kulkeutui Suomeen ja pappien perunasaarjien ansiosta kotiutui tänne nopeasti.

Mutta riisiä on tuotu Suomeen jo 1400-luvulta alka-

Puuropuheen pitäjä Juhani Forsberg (oik.), 75 v, sai kiitoksia seuran edustajilta.

en. Seuraavalla vuosisadalla riisintuonti kasvoi, kun Juhana Herttuan puolalais-syntyinen vaimo Katariina Jagellonica tuotti sitä Turun linnan hoviin. Ja samaan aikaan kun peruna vasta rantautui Suomeen, riisi oli yleinen kauppatavara pienissäkin suomalaisissa satamissa.

En pysty kertomaan, milloin riisi syrjäytti ohran ryynpiiraiden perusaineeksena. Uskon kuitenkin, että riisiä oli jo 1800-luvulla saatavana myös Karjalassa Pietarista käsin. Mutta syrjäyttikö riisi koskaan ohraa puuron raaka-aineena?

Oli miten oli, nykyinen joulupuuroamme on hyvää riisistäkin tehtynä. Kyllä täysmaitoon keitetty riisipuuro sekahedelmäsopan kanssa on jouluaterian kohokohtia. Nauttikaamme siitä täysin rinnoin ja vatsain ilman huonoa omaatuntoa.

Tuo paljon pelätty ja uhkaava ilmastonmuutos voi muuten aiheuttaa sen, että sadan vuoden päästä riisiä viljellään myös Suomessa. Kenties silloin riisi lopullisesti syrjäyttää ohran. Siitä tulee rahvaan ruokaa, mikä on kansanterveydellisesti vaarallista, kun kiillotetun

riisin yksipuolinen syöminen johtaa hirtittävään puutostautiin (beriberi!). Silloin ohraasta tulee perinnevilja, jota ainakin terveydestään huolehtiva yläluokka suosii (Palle Pelleriini, 2007).

Joulupuuron seassa on ollut – en tiedä kuinka kauan – kuorittu manteli. Sen on ajateltu tuottavan saajalleen erityistä onnea. No, samalla kun manteli oli yhdelle onni, se oli muille läsnäolijoille syy kateuteen ja nurjaan mieleen. Ja eihän sellainen jouluun sovi. Mutta asia on ratkaistavissa vaimoni Mirjam-täidin keinoin. Hän kun ei halunnut, että joulupuuro aiheuttaisi kellekään joulupöydässä pahaa mieltä, hän kätki puuroon niin monta mantelia, että jokainen sai varmasti ainakin yhden.

Wikipedia tietää kertoa, että presidentti **P-E. Svinhufvud** jo teki näin ja ihan samasta syystä. Ehkä Mirjam-täti saikin idean Ukko-Pekalta.

Nauttikaamme puurostamme sydämen yksinkertaisuudella ja iloisella mielellä, ennakkoiden jo sitä iloa, joka meitä kaikkia joulun sanomassa odottaa.

JUHANI FORSBERG

Kirja nimeltään Kaksi naista, yksi usko

Kuluneena syksynä ilmestyi pyhäjärveläisyyttäkin koskeva **Mailis Janatuinen** kirjoittama kirja, ”Kaksi naista, yksi usko”. Kirjan kustantaja on Perussanoma Oy. Kirjan tekijä, Mailis Janatuinen on ollut pitkään Japanissa lähetystyöntekijänä ja hänen kirjojaan on julkaistu aiemmin niin suomeksi, japaniksi kuin muillakin kielillä.

Kirjassa kerrotaan kahden naisen, Lauran ja Chiekon elämäntarina. Kumpikin heistä nyt jo 90 vuotta täyttäneistä, on nuoruudessaan kokenut toisen maailmansodan omassa kotimaassaan ja henkilökohtaisessa elämässään. Kirjan kirjoittaja kuvailee taitavasti vuorotellen päähenkilöitten elämänvaiheet: lapsuus, nuoruus, avioliitto, työelämä ja pitkä leskeysaika. Lauralla ja Chiekolla on täysin erilainen kulttuuritausta, mutta kirjan lainausta käyttäen ”sama perusluterilainen usko, jossa uskonvanhurskaus, jumalanpalvelus, virret ja ehtoollinen ovat keskeisessä asemassa”. Laurassa usko on synnyttänyt vahvan rakkauden lähetystyöhön, Chieko puolestaan on ”tukipylvä” omassa seurakunnassaan.

Entä pyhäjärveläisyys? **Laura Suominen**, o.s. **Pulakka**, on Vpl. Pyhäjärven Noitermaasta. Itse suhtauduin kirjaan ensin varauksellisesti. Arvelin, että kyllähän minä Laura-serkun elämänvaiheet tiedän. Mutta kirja otti mukaansa. Se on hyvin kirjoitettu ja siinä on kiinnostavaa ruohonjuuritason historiaa niin Suomesta kuin Japanista. Laura ja Chieko eivät ole koskaan tavanneet toisiaan, mutta kirjan tekijälle he ovat avoimesti ja rohkeasti kertoneet elämästään ja näin tulevat lukijalle hyvinkin tutuiksi.

Syy, miksi Mailis Janatuinen on tahtonut tallentaa heidän elämäntarinansa, ilmenee hänen sanoistaan kirjanloppusivuilla: ”...miten paljon he ovatkaan saaneet aikaan Jumalan elopellolla! Tietänevätkö nuo kaksi naista itsekkään, että heillä on auttamisen, antamisen, palvelemisen ja vieraanvaraisuuden armolahja”.

Kiitos tekijälle! Kirja on mielestäni hyvä luku-kokemus.

ANNA-LIISA HEIKKILÄ

Kerro perheen ja suvun uutiset lehdessä

Pyhäjärvi-lehti julkaisee joka numerossa tietoja perhetapahtumista, kuten merkkipäivistä, edesmenneistä ja valmistuneista. Muistathan kuitenkin aina kysyä asianosaisilta luvan tietojen julkaisuun.

Muistokirjoitus

Rakkaan Anni-tätini muistolle

Anni Varpu Kaarina Kivistö o.s. **Laamanen** kuoli 7. lokakuuta lyhyen ja vaikean sairauden murtamana.

Anni syntyi 1938 **Juho** ja **Maria Laamasen**, o.s. **Vesikko**, nuorimpana lapsena Pyhäjärven Porsaanmäellä. Hän koki lapsena kaksi evakkomatkaa.

Ensimmäisestä evakkomatkasta ei hänelle ole jäänyt muistikuvaa, mutta toisesta matkasta jo olikin muistoja. Anni kertoi niis-

tä, miten he junalla tulivat Alavuudelle ja paljon muitakin muistoja oli jäänyt tuosta evakkomatkasta. Sieltä matka jatkui Huittisten Vesiniitylle, jonne hä-

nen vanhempansa asettivat asumaan.

Anni oli vain 11-vuotias, kun hänestä tuli täysin orpo. Äiti kuoli ensin ja puolen vuoden päästä myös isä. Viljo-veljen ja Elma-siskon perhe olivat hänen lähimmät omaisensa. Koulua käytiin Sammun koulussa, jonne matkaa kertyi viisi kilometriä. Anni kävi myös Huittisten kansanopiston. Siellä opittiin ruuanlaittoa, kankaan ja maton kudontaa.

Viljo-veli yritti olla holhooja Annille, mutta sisarusten ajatukset eivät aina kohdanneet ja heille tuli välillä irikoja. Suontaustassa, Elma-siskon perheen luona, hän myös vieraili paljon, siskolla kun oli melkein samanikäisiä lapsia.

Anni muutti nuorena neitona Tampereelle. Siellä hän oli töissä mm. lastenkodis-

sa. Anni asui alivuoralaisena silloisissa todella keuhkoissa asunnoissa. Oli pieni palkka ja siitä suuren osan vei vuokra ja muut henkilökohtaiset menot. Hän kertoi nähneensä ihan nälkäänkin. Muistan lapsuudestani, kun Anni tuli Tampereelta Vesiniitylle käymään. Hän oli nuori kaunis neito, ihailin häntä, kun itse olin lapsi.

Muistan, kun Anni ajoi ajokortin ja isäni opetti häntä ajamaan traktorilla, niin Anni ajoi salaojaputkipinoa päin rikkoen niitä, joten sopii arvata, miten Viljo-veli antoi Annille äänekäät nuhteet.

Eurassa haettiin Kulon opettajaperheeseen kotiapulaista. Siihen aikaa kotiapulaiset asuivat perheessä ja töitä oli aamusta iltaan. Vison baarissa oli paikka avoinna ja Anni pääsi sinne töihin.

Eurasta löytyi myös puoliso ja heidät vihittiin 1960-luvun alkupuolella. Keijo teki nuorelle parille ensimmäisen kodin vanhempiensa kodin lääkertaan. Heille syntyi ensin Jouni ja parin vuoden päästä Jaana.

Anni hoiti lapset ja Keijo kävi töissä Kauttuan paperitehtaalla. He viljelivät myös kotitilansa maita ja Anni opetteli karjanhoitoa. Appivanhemmat olivat jo iäkkäitä, joten töitä riitti. Anni hoiti myös appivanhempiaan.

Lapset lähtivät koulutiel-le ja Anni työelämään kodin ulkopuolelle. Hän kävi Kiukaisissa nahkatehtaalla pyörällä töissä ja huolehti aamuin illoin sonneista, joita he olivat ottaneet kasvamaan tilalle. Nuorena jaksaa. Hän kävi myös Kariniemellä töissä ja jakoi aamulla aikaisin postia. Eu-

ran kunnassa hän - jän hommissa m a ja jäi sieltä eläkkeelle.

Annille lapset ja varsinkin lastenlapset olivat hyvin läheisiä, joiden kanssa hän vietti paljon aikaa. Viime vuosina olemme vierailleet paljon toistemme luona. Yhdessä kävimme marjassa ja sienessä. Ompelimme ja Anni oli myös ahkera kutoja. Siinä syntyi sukat ja lapaset lastenlapsille ja muillekin nopeasti. Syksyisin he säilöivät puutarhan antimia Keijon kanssa.

Anni oli minulle rakas isosisko. Viime kesänä alkanut sairaus vei hänet nopeasti pois luotamme.

Annia jäi kaipaamaan puoliso ja lapset perheineen, veli- ja sisko vainajien lapset perheineen.

TELLERVO
MÄKELÄ

Jouluinen tervehdys Tampereen Seudun Vpl. Pyhäjärvikerkholta

Neljäkymmentä henkeä oli kokoontunut 7.12. viettämään Tampereen Seudun Vpl. Pyhäjärvi-kerhon vuosittaista pikkujoulua Ravintola Vaskitähden Hatanpääle.

Tervehdysanat lausui kerhon varapuheenjohtaja **Pentti Päiväläinen** toimen myös tilaisuuden juontajana. Laulettiin Karjalaisen laulu, säestäjänä **Marja-Leena Hyttinen**, joka säesti muutkin tilaisuuden laulut.

Pirjo Kiiala luki Ikkuna Karjalaan – Enkkuan koulupiirin kyläkirjasta runon Joulukuusi, jonka oli lausunut **Aini Pohjakallio** o.s. **Nokelainen** Evankeliumiyhdistyksen Nuorisoliiton joulujuhlissa Saapurissa jatkosodan aikana.

Marja-Leena Hyttinen ja Pirjo Kiiala lauloivat kaksiaanisesti Kodin kynttilät. **Emilia Kalliomäki** soitti viululla; Jouluyö, juhlayö sekä Nyt sytty valot tuhannet. Emilian äidinisä ja hallituksen puheenjohtaja **Yrjö S. Kaasalainen** toi juhlaan säätiön tervehdyksen.

Nautittiin jouluateria, jonka jälkeen kuultiin Valistuksen Lukukirjassa vuodelta 1951 eri kuukausista kertova tarina. Tarinan innoittamana tehtiin tutkimus, missä kuussa on eniten syntymäpäiviään viettäviä. Tutkimuksen tuloksena saatiin tietää, että heinä- ja joulukuu voittivat tasamäärällä 6. Maaliskuun olisi luultu voittavan, mutta ainoastaan 2 oli maaliskuun lapsia. Jokaisella kuukaudella oli edustajansa, kesäkuun jäädessä hännänhuipuksi 1:llä.

Samasta kirjasta kuultiin myös sananlaskuja eri pitäjistä. Sakkulassa on sanottu mm. näin: Olkivuosi ohra-

vuosi, hillavuosi hallavuosi. Iltarusko selvä ilma, aamurusko pilvipäivä. Helmi-kuun hellitykset, moalis-kuussa maksetoa. Se olah-toa, ketä kolahtoa. Työn ku neät, ni tekijän tunnet.

Kuultiin uusimmassa Pirkkalainen -lehdessä olleesta jälkipolville kirjoitetusta viestistä, jonka talon yläkerran kattoparrun verhoilun alta löysi Tampereen Härmälässä omakotitaloa remontoitunut uusi omistaja. Kirjeen oli kirjoittanut 12.11.1942 talon omistanut **Pekka Toivonen**, joka oli sodassa mukana Suomea puolustamassa ja haavoittui talvisodassa ”Tyrjän taistelussa”. Kirjeessä kuvataan tuon ajan pulaa, jota oli niin elintarvikkeista kuin muistakin tarveaineista. Kirje päättyi lauseisiin: ”Sille, joka nämä sepustukset löytää, toivomme onnellisempaa aikaa sodan ja nälän ja kaiken muunkin puolesta, kun nyt elämme. Toivomme ettei tämä ankea aika enää suomalaisia kohtaisi”.

Kirjeen olivat allekirjoittaneet Toivoset. Kirje on nyt tallennettu kehyksiin, lasin alle seinälle, jotta jälki-

Yhteislaulu kuuluu pikkujoulun tunnelmaan. Kuvat: Yrjö S. Kaasalainen.

polvetkaan eivät unohtaisi. Muisteltiin myös sitä, että kahvi ja sokeri olivat säännöstelyn piirissä lokakuusta 1939 aina vuoteen 1954. Marja-Leena Hyttinen ja Pirjo Kiiala lauloivat suomalaisen kansanlaulun ”Kahvin ylistys” kutsuen sen myötä juhlaa kahville.

Arpajaisen palkintojenjakoa hoitelivat vas. Emilia Kalliomäki, Irja Siirtonen, Pirjo Kiiala ja Aila Kuhlman.

Pidettiin suosittu arpajaiset ja laulettiin yhdessä Arkihuolesi kaikki heitä sekä Tuikkikaa oi joulun tähtöset, säveltänyt **P. J. Hannikainen** ja sanoittanut **Elsa Koponen**. Kuultiin tarina,

jonka mukaan Elsa Koponen, opettaja ja runoilija, oli kirjoittanut laulun sanat sen jälkeen, kun hänen suuri rakkautensa musiikkiteiden professori **A. O. Väisänen** oli jättänyt hänet

joulun alla kuultuaan Elsan sairastuneen tuberkuloosiin. Tilaisuus päättyi yhteisesti laulettuun Sylvian joululauluun.

PIRJO KIIALA

Emilia Kalliomäki soitti kaksi joulusävelmää.

Paimenpoika muistelee: Tapoja Porsaanmäeltä

Rotinat oli niitä yleisiä tapoja. Tuntuu siltä, että kyllä on unohtunut mukavat tavat. Rotinat leivottiin ja vietiin aina, kun lapsi syntyi lähisukuun, naapuriin, kylään, ystäville. Suuren matkalaukun täyttävä rinkeli, sisus erilaisia pikkuleipiä täynnä. Isälle ”puteli”, jos oli niitä miehiä? Rotinamatkat oli usein parin vuodokaudenmittaisia!

Virpominen, nykyvirpominen on outoa, kun joka paikkaan ja yhteyteen tungetaan naamioita ja erikoista pukeutumista?

Ja sitten Tahvinan ajo miehille! Isännät valjastivat hevosen Tapaninaamuna aikaisin, sitten ajelulle. Parasta oli, jos naapurissa ei oltu vielä herätty, kun mentiin ja kysyttiin, onks Tah-

vona koton; oli kotona.

Myöhempään saatettiin sanoa: ei ole, män just korsteenist ulos, ko emäntä tek hellaa tulen!

Leikilää sanottiin, oli silti kotona. Tahvonan ajaja kun päivän ajeli saman henkisten luona, niin oli illalla niin täynnä Tahvona, että sen huomasi! Onneksi hevonen osasi kotiin...

Vanhoista karjalaisista ruuista ei ole paljon muita jäljellä kun piirakat ja karjalanpaisti, muunnoksineen.

Muistoissa lapsuuden viikon vaihde, etenkin lauantai-ilta, kun mummo tai äiti ”kijjetti” kuuman lihapotin pöytään, sinne lihojen väliin sai kastaa uusia perunakakkaroita ja kylmää täysmaitoa väliin!

Kaikki pöydässä olivat

käyttivät pidempää kättä ja kastoivat samaan pottiin. Potista erikseen otettu liha kun jäähtyi, kylmänä se oli erikoisen hyvää! Köllin kakkarat ovat tainneet unohtua harvinaisempina.

Entäpä peruna- ja lanttukukko! Lanttukukkoon tehtiin kuoreen reikä ja heti paistamisen jälkeen kaadettiin loraus kermaa tai voinokare reikään ja reiän pala paikalleen, päälle laimea voi- ja vesivoitelu. Voipa-peri päälle ja pyyheliinalle joksikin aikaa! Ah!

Ohrarieska hautui uunissa. Kukot maittoivat kuumana ja kylmänä. Kukon syönnissä vanha kansa tarvitsi paljon peukaloa! Ruokajuomana oli maito, kurnupiiä, jamakka, joskus kalja.

Kotipihlajan alla kotona Porsaanmäellä 1939 Vesikon isot tytöt ja pienet pojat. Tästä alkoivat paimenpojan kirjoitukset, kaksi kertaa evakkoon, vain kerran kotiin. Kaksi sotaa pelkoineen ja nälkineen syöpyivät pienen pojan sisimpään loppuun elämää.

Vuosi 2014 on merkittävä: talvisodan alkamisesta 75 vuotta, Porsaanmäeltä lähdöstä 70 vuotta, paimenpoika 80 vuotta ja Toini 95 vuotta.

Kuvassa Toini Pelkonen, o.s. Vesikko, Tellervo Lemmetti o.s. Vesikko, Teuvo Vesikko ja Mikko Vesikko, 5 v.

Huittisten Karjalaseuran joulujuhla

Huittisten Karjalaseuran joulujuhlaa vietettiin seurakuntakeskuksessa 7.12. Tilaisuus aloitettiin kahvitarjoilulla ja kunniapuheenjohtaja **Reino Äikiä** toivotteli osanottajat tervetulleeksi.

Yhdessäoloa jatkettiin seuran sihteeri **Nina Naatulan** johdolla. Kirkkaasti kaikuivat tutut joululaulut kuuluvilla. **Taina Mäkisen** johdolla ala-asteen lauluryhmä esitti useita lauluja.

Seurakunnan tervehdyksen esitti rovasti **Simo Laitila**. Laitila on yhdessä **Auli-vaimonsa** kanssa vierailut Pyhäjärvellä ja Konevitsan luostarissa useita kertoja.

Joulupuuron ja arpajaisen jälkeen olikin sitten vuorossa kaikkien odottama vieras joulupukki. Ketterästi jo varsin köyryselkäinen pukki haastatteli paikalla olijoita. Kaikki, mutta varsinkin lapset, ilmoittivat olleensa koko vuoden hyvin kilttejä.

Huittisten Karjalaseuralle kulunut vuosi onkin ollut varsin työntäyteinen. Onnistunut Sakkola-juhla vaati niin seuran johdolta kuin talkoolaisiltakin monia työtunteja. Lisäksi järjestettiin kolmen seuran kyykkäöttele. Lisäksi osallistuttiin liiton kesäjuhliin ja kolmen seuran tilaisuuksiin.

YRJÖ INKINEN

Runsaasti seuran väkeä osallistui joulujuhlaan.

Seurakunnan tervehdyksen esitti vuoden vaihteessa eläkkeelle jäävä rovasti Simo Laitila.

Seuran sihteeri Nina Naatula haastatteli joulupukkia.

Koululaisten lauluryhmä esitti useita lauluja.

Suvun juuret löytyivät Pyhäjärvi-lehden avulla

Vpl Pyhäjärvi lehden syyskuun numerossa 09/2014 oli artikkeli kuvineen otsikolla ”Muistatko, tiedätkö, auttaisitko antamaan sukutietoa lisää”. Kyselin tietoja, muisti- ja valokuvia ja isästäni, isänäidistäni ja isänisästäni.

Heti lehden ilmestyttyä minulle soitti hyväntuulisen ja iloisin äänen omaava rouva **Hilkka Alajoutsen**. Hän kertoi asuneensa **Helena** ja **Johannes Koirasen** naapurina ja talot olivat muutaman kymmenen metrin päässä toisistaan. Hilkka muisti elävästi Helenan ja oli kulkenut askareissa tämän jäljessä.

Pyysin päästä haastattelemaan Hilkkaa. Tapasimme lokakuun alussa hänen kauniissa Tampereen kodissaan ja tapaamisessa oli mukana myös Hilkan veli **Toivo** ja hänen vaimonsa **Ritva**.

Tapaaminen oli lämminhenkinen ja hyvin karjalainen. Hilkka ja Toivo olivat valmistautuneet tapaamiseen erittäin hyvin. He olivat kaivaneet esille kaikkea mahdollista aineistoa. Hilkka oli jopa piirtänyt isovanhempieni tontilla olevi-

en rakennusten paikat paperille. Valokuvia oli runsaasti. Katselimme kuvia ennen sotia ja kuvia, jotka olivat otettu heidän kotiseutumatkaltaan kymmenkunta vuotta sitten.

Hilkka oli kirjoittanut paperille muistikuvia ja nauruun käydessä hän papeeriin vilkaisten kertoi paljon mielenkiintoista tietoa. Olin tyytyväinen käyntiini.

Aivan lopuksi Hilkka lahjoitti minulle **Marjatta Müllerin** kirjan ”Rajamaan raskas lumo” suositellen, että ottaisin yhteyttä Marjattaan.

Kotiin palattuani seuraavana päivänä etsin Marjatta Müllerin puhelinnumeron ja soitin. Jyväskylästä puhelimeen vastasi topakan tuntuinen rouva. Esiteltynä itseni Marjatta riemastui: Riku-enon poika. Olemme serkuksia ja sovimme tapaamisesta hänen kotonaan lokakuun puolessa välissä.

Saavuttuani Jyväskylään sovittuna päivänä Marjattan poika avasi oven. Marjattan lisäksi asunnossa oli hänen miehensä **Erkki** ja Marjattan pojan vaimo. Ta-

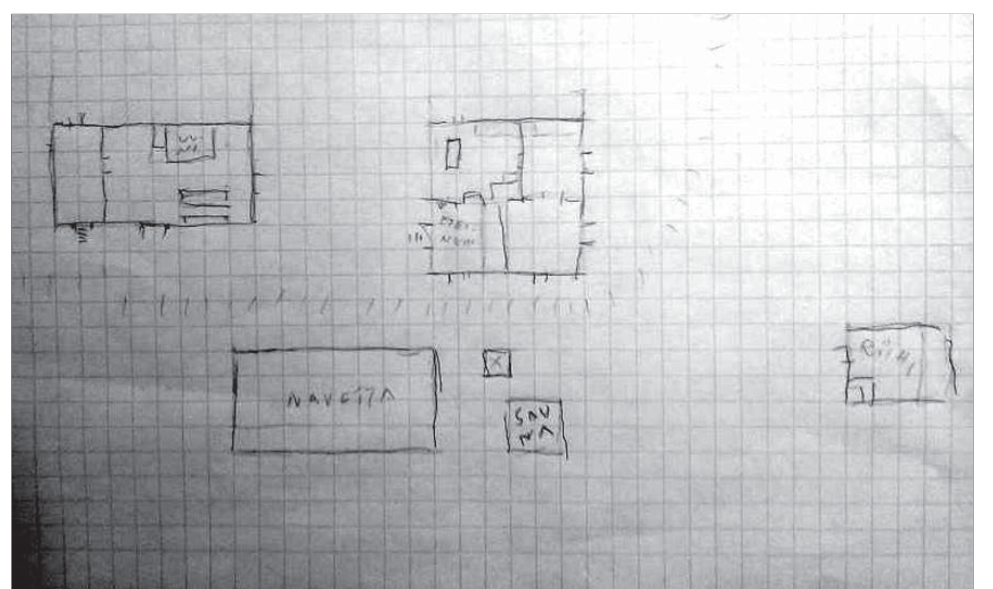
paaminen oli sydämellinen, aivankuin olisimme tunteet jo vuosia. Korkeasta iästä huolimatta Marjalla oli muisti tallella. Marjatta kertoi nauhurille paljon minulle tuntematonta ja uutta asiaa.

Haastattelun jälkeen sain katsella heidän albumiaan ja ottaa valokuvia muutamasta kuvasta. Näin ensimmäistä kertaa Helena Koirasen, isoäitini.

Marjatan albumin suurin yllätys oli muutama valokuva, joiden kopion olin nähnyt oman äitini albumista. Kuvia selatessa Marjatta tunnisti syyskuun 09/2014 Vpl Pyhäjärvi lehdesä artikkelini yhteydessä olleen rauniokuvan oman talonsa pihapiiriksi.

Marjatan kirjoittama sukukronikka kirjoissa ”Rajamaan raskas lumo” ja ”Kotiranta” avaavat hyvin elämää vuosisatojen aikana Karjalassa. Niissä hän on tehnyt arvokkaan lisän muistiperinteelle.

Teen nyt omalle suvulle pientä kertomusta isästäni, äidistäni ja heidän vanhempiansa elämästä. Ilman tällaisia hienoja ihmisiä, ku-

Koirasten rakennusten sijainnit.

ten Marjatta ja Hilkka, olisi koko isäni karjalainen suku jäänyt häviävän pienelle maininnalle. Tapaamiset ovat olleet hedelmällisiä ja kyllä karjalaisista sukujuurista kannattaa olla ylpeä. Nöyrät kiitokseni Hilkalle, Toivolle, Marjatalle ja Erkille,
28.11.2014

OLLI KAUREMAA

KARJALAN LIITTO on karjalaisen kulttuurin harrastus- ja kansalaisjärjestö. Karjalan Liitto on keskittynyt karjalaisen kulttuurin esillä pitoon, säilyttämiseen ja uudistamiseen. Karjalan Liittoon kuuluu 15 piiriä, Karjalaisten Pitäjähdistysten Liitto ja Karjalaisten sukuyhteisöjen liitto sekä noin 450 jäsenyhdistystä eri puolilla Suomea ja ulkomailla. Henkilöjäseniä yhdistyksissä on lähes 50.000.

- www.karjalanliitto.fi

Vpl. Pyhäjärvi-seura jatkaa vuoteen 2015 uuden puheenjohtajan luotsaamana

Ensimmäisenä adventtina ja talvisodan syttymisen 75-vuospäivänä 30.11. Vpl. Pyhäjärvi-Seura kokoontui sääntömääräiseen syyskokoukseen Karjalatalolle.

Syyskokouksen asialistalla oli tulevan vuoden toimintasuunnitelman ja budjetin hyväksyminen sekä puheenjohtajien ja hallituksen jäsenten valinta. Puheenjohtajana syyskokouksessa toimi seuran varapuheenjohtaja **Silvo Kaasalainen** ja sihteerinä seuran sihteeri **Heli Nykänen**. Kokouksen aluksi muistimme kunniapuheenjohtajaamme **Juhani Forsbergia** aiemmin tänä vuonna olleen 75-vuotispäivän merkeissä.

Virallisen kokouksen jälkeen virittäydyimme jouluisiin tunnelmiin. Juhani Forsberg piti puuropakin, jonka jälkeen saimme nauttia emäntien keittämistä riisipuurosta ja muista joulukerkuista. Kahvittelun aikana kuulimme kirjailija **Tuula Korolaisen** tulkitsemina joulurunoja, joissa käsiteltiin jouluisia ajatuksia eläinten näkökulmasta. Tilaisuuden päätteeksi lauloimme vielä joululauluja **Riitta Hirvosen** johdolla.

Syyskokouksen päätöksiä

Seuran toimintaa jatketaan tulevana vuonna entiseen tapaan teematapaamisten ja kevätretken merkeissä. Teematapaamisissa jatketaan suosituksi osoittautunutta sarjaa Vpl. Pyhäjärveä kylä

kylältä. Myös Karjalan Liiton liittokokouksen teema Karjalainen sanankäyttö ja erityisesti Vanhan Kalevalan ja Kanteletaren juhluvuosi 2015 huomioidaan teematilaisuuksien ohjelmistossa.

Suunnitelmissa on tulevana vuonna perehtyä ainakin Pyhäkylän ja Enkkuan koulupiirien kyliin. Lisäksi toteutetaan perinteinen kevätretki. Myös sääntömääräiset kevät- ja syyskokoukset pidetään ohjelmineen.

Seuramme puheenjohtajana 11 vuotta toiminut **Kaarina Pärssinen** halusi jättää tehtävän. Hänen tilalleen valittiin Riitta Hirvonen. Kevätkokoukseen asti varapuheenjohtajana jatkaa Silvo Kaasalainen.

Hallituksen jäseniksi valittiin erovuoroisten tilalle jatkamaan kaksivuotiskauden **Mervi Hopia** ja uutena jäsenenä **Reijo Paussu** sekä yhdeksi vuodeksi puheenjohtajan tehtävästä luopunut Kaarina Pärssinen.

Edellä mainittujen lisäksi hallituksen jäseninä toimivat edelleen **Kaisa-Liisa Korhonen**, **Sini Heikonen** ja **Raili Huovila**. Hallituksesta jäivät pois **Kirsi Hedenstam**, **Kari Kyannder** ja **Heli Nykänen**.

Kokouksen aikaisessa keskustelussa tuli vahvasti esille se, miten suurella sydämellä Kaarina on hoitanut puheenjohtajan tehtä-

vää. Olemme hyvin kiitollisia siitä kaikesta, mitä hän on tehnyt seuramme eteen niinä lukemattomina tunteina vuosien varrella.

Nyt vastuun vaihtuessa toivotamme uudelle puheenjohtajalle, Riitta Hirvoselle, voimia ja menestystä tehtävässä.

”Seuran toiminnassa on kolme tasoa: puheenjohtaja, hallitus ja jäsenistö, jotka kaikki ovat vastuussa toiminnan toteuttamisessa.”

Näiden **Kauko Hinkkasen** toteamin sanoin olemme kaikki tukemassa sinua, Riitta.

HELI NYKÄNEN

Puheenjohtajan tehtävät jättänyttä Kaarina Pärssistä muistamassa Silvo Kaasalainen ja Kaisa-Liisa Korhonen.

Vastuu siirtyy. Keskustelemassa seuran pitkäaikainen puheenjohtaja **Kaarina Pärssinen** (oik.) ja vuoden 2015 alussa puheenjohtajana aloittava **Riitta Hirvonen**.

Vpl. Pyhäjärvi -tuotteita edullisesti lahjaksi ja omaan käyttöön

Hanki nyt joululahjaksi **vaakunapaita**, jota saatavana jälleen joulukuun alusta alkaen kaikissa pohjaväreissä valkoinen, helmenharmaa ja musta. Tuote, juuristamme kertova Vpl. Pyhäjärven vaakunapaita, sopii esim. lahjaksi ja asukseksi tuleville kotiseutumatkoille, vaikka koko ryhmälle. Aidon värisellä Vpl. Pyhäjärven vaakunan kuvalla ja tekstillä PYHÄJÄRVI VPL varustettua erittäin hyvälaatuisia T-paitaa löytyy valkoisissa ja mustissa sekä V- että pyöreällä kaula-aukolla, mutta helmenharmaissa vain pyöreäaukkoisena. Koot S, M, L, XL hinta 15 e/kpl ja isommat koot XXL ja XXXL 20 e/kpl. **Dokumenttielokuva** Muistojen järvi on kuvattu vuosina 1939-44 Pyhäjärvellä. DVD:n hinta 20 e/kpl, tuotetta jäljellä muutamia kappaleita, mukana liuskan seloste elokuvasta. **Seuran 50-vuotishistoriikki** (2007) tarjoushintaan 10 eur/kpl.

Postitettaessa lähetysiin lisätään postituskulut. Tilaukset ja tiedustelut toistaiseksi ainoastaan Kaisa-Liisa Korhonen 050-590 5433, e-mail kaisaliisako@gmail.com (huom. muuttunut sähköpostiosoite)

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

Hannu Musakka avaa juhluvuotensa Karjalatalossa 14. tammikuuta

Baritoni **Hannu Musakan**, karjalaispojan, ”lyhyehkö” elämäntaival saavuttaa uuden kulminaatiopisteensä vuonna 2015. Silloin tulee vuosia täydet 70, mutta laulu sujuu edelleen kevyesti ja soi yhtä kirkkaana kuin aiemminkin.

Karjalatalossa Helsingissä järjestetään keskiviikkona 14.01. klo 18 Juhlakonsertti, joka sisältää rakkaita lauluja elämäntaipaleelta. Säveltäjästä mainittakoon mm.: Oskar Merikanto, Jean Sibelius, P. J. Hannikainen, Heikki Klemetti, Lauri Parviainen, Sulho Ranta, Kreeta Haapasalo, Georg Malmsten, Wesslin/Hietanen, R auno Lehtinen ja Aili Runne sekä muutamia suomalaisia kansansävelmiä.

Tilaisuuden juontaa Sibelius-Akatemian emeritusprofessori **Reijo Pajamo**, joka edelleen kiertää ympäri Suomea tekemällä uudelleen tutuiksi vanhoja koululauluja.

Pianistina toimii Pohjois-Karjalasta Juuasta syntyisin oleva pianisti **Terho Marlo**, joka on aikanaan valmistunut Oulunkylän Popjazz-opistosta ja on hyvin käytetty pianisti-säestäjä eri puolilla Suomea ja etenkin pääkaupunkiseudulla. Kaikilla esiintyjillä on siten karjalaisuus verenperintönä antamassa lisämausteensa iltaan.

Lipun hinta on 10 euroa ovelta tai ennakkoon 31.12.2014 mennessä tilille FI3150960020043216 ja viite: lippujen kappalemäärä sekä nimi ja osoite. Maksetut liput lähetetään hyvissä ajoin”.

Kanttori Riitta Hirvosella on monia kytköksiä Pyhäjärvelle

Uusi puheenjohtaja perehtyy kysellen ja kuunnellen

Vuodesta 2007 jonkin verran Pyhäjärvi-Seuran toiminnassa mukana ollut **Riitta Hirvonen** oli nyt eläkkeelle jäätyään lupautunut mukaan seuran hallitukseen, jotta tutustuisi väkeen paremmin. Valinta suoraan puheenjohtajaksi tuli täytenä yllätyksenä.

– Otan sen haasteena ja haluan tutustua niin Pyhäjärvi-Seuran kuin Karjalan Liiton toimintaan, ensin netin välityksellä ja sitten haastattelemalla edellisiä ja nykyisiä toimihenkilöitä.

Vaikka juurensa eivät olekaan syvällä Pyhäjärvellä, niin siellä opettajina toimineet vanhempansa olivat sisäistäneet pyhäjärveläisyyden ja karjalaisuuden.

– Olen iloinen, että minut hyväksytään näillä perusteilla pyhäjärveläiseksi ja pyhäjärveläisyyden vaalijaksi, toteaa Riitta Hirvonen.

Pyhäkylän opettajat yhteyksissä evakoihin Riitta o.s. Korhosen vanhemmat **Mertta** ja **Emil Korhonen** olivat Pyhäkylän viimeiset opettajat.

– He eivät olleet syntyperäisiä pyhäjärveläisiä. Isäni oli kotoisin Nurmeksista, mutta valmistuttuaan 1930 Sortavalan seminaarista häntä pyydettiin hakemaan Pyhäkylän toista yläkoulunopettajan virkaa. Toista hoiti **Anni Jormakka**. Isäni oli opiskeluaikanaan kierrellyt jo NKY:n puhujamatkoilla Kannaksella ja näin hän oli tullut tutuksi siellä päin. Hän aloit-

ti opettajana syksyllä 1930. – Vasta 1935 perustettiin alakoulunopettajan virka kiertokoulun tilalle. Hakejoita oli kolmisenkymmentä. Johtokunta ja isäni valitsivat äitini **Mertta Louhoksen** opettajaksi. Ja siitä kehkeytyi ”työpaikkarakkautta”, kun he jo pääsiäisenä 1936 menivät kihloihin ja elokuussa naimisiin. Hääjuhla pidettiin Pyhäkylän vanhalla koululla.

Pian opettajapariskunnalle siunaantui myös jälkikasvu.

– Veljeni **Juho** syntyi 1937 ja **Kalevi** 1939 sekä **Timo** 1943, mutta hän kuoli 1944 evakkomatkalta. Itse olen syntynyt Ul Pyhäjärvellä eli Karkkilassa, jossa vanhemmilleni löytyi opettajanvirat Högforsin tehtaan koululta syksyllä 1945, kertoo Riitta Hirvonen perheensä tarinaa.

Karkkilassa vanhempansa olivat aktiivisia Karjalaseuran jäseniä. Karkkilan ympäristössä asui heinjoikelaisia.

– Vanhempani sisäistivät yhä enemmän karjalaisuutta. He tutustuivat lukuisiin kyläläisiin sekä oppilaisiin vanhempineen. Yhteiset evakkomatkat nivoivat heitä lisää yhteen.

– Sodan jälkeen Karkkilasta käsin vanhempani pitivät ahkerasti yhteyttä pyhäjärveläisiin Vammalan, Kiikan, Kauvatsan, Mouhijärven ja Hämeenkyrön seuduilla. Läheisimpinä ystävinä olivat **Matti ja Hilja Hinkkanen** perheineen.

Näillä kyläreissuilla imin itseäni myös tätä pyhäjärveläisyyttä.

Kun 2007 Vammalassa julkaistiin Pyhäkylän koulupiirin kirjat, juhlan juontajaksi oli pyydetty Riitta Hirvonen – ja runsaslukuinen yleisö muistaa edelleen tuntemallisen julkaisutilaisuuden.

Kanttorin töissä ylitöihin asti

Riitta Hirvonen, 69, on koulutukseltaan filosofian tohtori ja musiikin maisteri. Häntä sopii kuitenkin tituleerata kanttoriksi, sillä 40-vuotisen työuransa hän toimi kanttorina Vuosaaren seurakunnassa Helsingissä – kolme vuotta ”ylitöissä”, kuten hän hiljattain eläkkeelle jääneenä toteaa.

– Koko syksyn on kiirettä pitänyt. Pyrin pitämään kuntoa yllä seniorijumpassa ja käymällä uimahallissa.

– Vietämme kesälomia ja tulevaisuudessa koko kesän jo toukokuusta alkaen mieheni **Anssi Hirvosen** suvun 130 vuotta vanhassa ”tölliissä” Hämeenkyrön Osaralla.

Osaran kartanosta erotettiin kahdeksan siirtotilaa, lähinnä konnitsalaisille.

– Vietämme kesälomia ja tulevaisuudessa koko kesän jo toukokuusta alkaen mieheni **Anssi Hirvosen** suvun 130 vuotta vanhassa ”tölliissä” Hämeenkyrön Osaralla.

Riitta Korhonen ryhtyy luotsaamaan Pyhäjärvi-Seuraan ensi vuoden alusta.

Koko Hirvosen perhe on musiikki-ihmisiä. Riitan mies **Anssi Hirvonen** on jäänyt eläkkeelle Sibelius-Akatemiasta, laulutaiteen lehtorin virasta. Hän on tehnyt uransa ooppera- ja oratoriolaulajana.

Ikaalisissa asuva tytär **Sii-na Hirvonen** on musiikin maisteri, mm. Vuoden kasvattajapalkinnolla 2010 kuitetty musiikkipedagogi.

Poika **Jussi Hirvonen** toimii kanttorina Pakilan seurakunnassa Helsingissä. Nuorin poika **Anselmi Hirvonen** opiskeli viisi vuotta Pietarissa ja valmistui oopperaohjaajaksi.

– Ensi vuonna hän on kuudetta kesää ohjaajana Savonlinnan oopperajuhlilla.

Yhteydet ja avoin kuuntelu

Kun Riitta Hirvonen tarkemmin pohtii, niin hänellä on lukuisia kytköksiä eri

puolille Pyhäjärveä.

– Seuran kokoontumisissa on tutustuttu Pyhäjärven eri kyliin. Syksyllä oli vuorossa mm. Kahvenitsan kylä. Tilaisuudessa oli mukana **Tuomo Rätty**, jonka isä **Väinö Rätty** toimi Kahvenitsan koululla opettajana. Vaimonsa **Kerttu Rätty** innosti sisartaan eli äitiäni Merttaa hakemaan Pyhäkylän virkaa. Serkkujeni **Tuomo** ja **Veikko Rädyn** kanssa kävinkin ensimmäisen kerran Pyhäjärvellä **Toivo Hinkkasen** järjestämällä matkalla kesällä 1991. Veljeni olivat käyneet jo edellisenä kesänä.

– **Kaarle Viika** oli isäni luokalla kaksi vuotta, kunnes siirtyi oppikouluun. Mukava sattuma oli se, että hän toimi virallisena apulaisena Ul Pyhäjärven seurakunnassa 1950-52. Vanhempanikin olivat vielä mukana Kaarlen vetämäs-

sä seurakuntanuorten toiminnassa! Vuonna 1951 Kaarle Viika lahjoitti maalamansa Karkkilan kirkon kuvan isälleni 50-vuotislahjaksi. Äidin kuoltua luovutimme ko. taulun Karkkilan srk:lle.

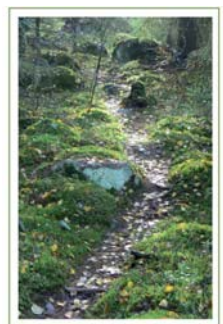
– Veljeni **Juho** oli naimisissa **Annu Sirkiän** kanssa, vanhemmat **Johannes** ja **Lempi Sirkiä** Konnitsan kylästä. Annu kuoli 2013. Eli kun Annun veli **Eero Sirkiä** ja sisarensa **Mar-ketta Mattila** ovat Pyhäjärvi-Seuran aktiiveja, niin onhan minulla näitä kytköksiä sitten enemmänkin, tuumaa Riitta.

Uusi puheenjohtaja ei vielä tiedä ennakoida tulevastakin toiminnasta muuta, kuin mitä nykyinen johtokunta on suunnitellut.

– Kuuntelen avoimena.

MARJO
RISTILÄ-TOIKKA

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön uudet adressit saatavana

Adressit 10 euroa kappale + postituskulut.
Tilaukset:
Juhani Forsberg
Ryytimaantie 19 A 8
00320 Helsinki,
puh. 050-511 2899 tai
juhaniforsberg@gmail.com

Vuoden karjalainen kirja kertoo Karjalan luterilaisista seurakunnista evakossa

Karjalan Liiton nimeämä Vuoden karjalainen kirja on Karjalan luterilaiset seurakunnat evakossa – Viipurin-Mikkelin hiippakunta, sota ja siirtoseurakunnat 1939-1949.

Teologian tohtori **Jaakko Ripatin** kirjassa on uutta tutkittua tietoa evakkoon lähteneistä seurakunnista, niiden vaiheista ja muun muassa siitä, miten Karjalan Liitto on ollut eri vaiheissa mukana.

Kirjassa selvitetään, miten kirkko suoriutui evakkoon lähteneiden seurakuntien hoitamisesta ja miten siirtoseurakuntia varten muodostetun Viipurin-Mikkelin hiippakunnan piispat ja papit huolehtivat seurakunnista evakossa ja sodan tuhoamissa Karjalan

seurakunnissa jatkosodan aikana.

Kirjassa kerrotaan seurakuntien evakkoon lähdöstä, paluusta Karjalaan, sodassa tuhoutujen kirkkojen, seurakuntatalojen ja pappiloiden kunnostamisesta, seurakuntien siirtymäajasta ja seurakuntien lakkauttamisesta.

Liitteissä on muun muassa sukututkijoita kiinnostavaa aineistoa, esimerkiksi Viipurin hiippakunnan seurakuntien evakuoituminen ja evakuoitumisalueet talvisodan jälkeen. Liitteessä on mainittu seurakunnat, niiden väkiluku vuoden 1939 lopussa, evakuoitumisajan kohta, kirkkoherranviraston sijoituspaikka ja väestön sijoitusalueita.

Liitteissä on myös kir-

konarkistojen tuhot talvisodan aikana Viipurin hiippakunnassa sekä tietoja seurakuntien paluusta kotiseudulle keuhkolla 1942, tietoja seurakuntien evakuoitumisesta vuonna 1944 sekä seurakuntien väkiluku vuonna 1948 ja 1949.

Vuoden karjalaisen kirjan valitsivat Karjalan Liiton puheenjohtaja Marjo Matikainen-Kallström sekä varapuheenjohtajat Maija-Liisa Lindqvist ja Eevaliisa Kurki.

Karjalan Liiton Vuoden karjalainen pitäjäkirja on **Pirkko Kanervon** ”Jäi vain nimi sankarin. Johannekselaiset toisessa maailmansodassa”. Kunniamaailman ninnan sai Suur-Jaakkimaiset ry:n kirja ”Onnenpäivät Oppolassa”. -MRT

Toini Kuukkula muistaa Riiskan asukkaat

Viime lehdessä oli valokuva Riiskan äitienpäiväjuhlasta 1931. Lehdessä pyydettiin tunnistamaan joitakin kuvan henkilöitä. Parkanossa asuva 91-vuotias **Toini Kuukkula** o.s. **Nuora** soitti ja hän tunnisti kuvasta jokaisen.

Toini Kuukkula syntyi 25.2.1923 Pyhäjärven Riiskassa. Hän kertoi Nuoran suvun tulosta Riiskaan. Toinin isoisä **Juho Nuora** oli syntynyt 1853 Sakkolan Peltäjärvellä. Hän tuli aikoinaan vähän yli parikymppisenä metsätöihin Pyhäjärvelle. Riiskassa hän tapasi ikäisensä nuoren lesken **Liisa Kukon** o.s. **Kovero Vernitsalta**. **Liisan** aviomies **Peter Kukko** oli kuollut 24-vuotiaana. Kolmen vuoden kuluttua kuoli **Liisan** appiukko **Jöran Kukko**. Jöranin vaimo **Karin Äijö** oli myös Vernitsalta. Vernitsalaisminiät hoitivat isännätöntä taloa siihen asti, kunnes **Liisa** avioitui **Juho Nuoran** kanssa ja otti **Juhon** puusniekaksi taloon 1880.

Juho ja **Liisa Nuoralle** syntyi 1888 poika **Matti Nuora**, joka myöhemmin otti puolisoikseen **Varpu Kukon** Riiskasta. Heille syntyi viisi lasta **Juho**, **Hilja**, **Veikko**, **Toini** ja **Maija**.

Toini kertoi **Matti-isästään**, joka toimi Riiskassa myllärinä. Lisäksi hänellä oli luottamustoimia. Hän oli mm. Pyhäjärven Säästöpankin johtokunnan varapuheenjohtaja, lautamies, kunnan köyhäinhuoltolautakunnan jäsen.

Nuoran perheellä oli kaikki hyvin, kunnes tuli surua. **Varpu-äiti** kuoli 41-vuotiaana 1930. Toini oli silloin 7-vuotias ja **Maija** kaksiviikkoinen. **Hilja** oli jo 18-vuotias ja hänet isä velvoitti pitämään huolta nuorimmista. Lisäksi äidin veljen vaimo kävi vauvaa hoitamassa, mutta kiireensä oli hänelläkin, yhdeksän omaa lasta.

Isä oli hyvä isä, mutta hän joutui usein hoitamaan pankin tai kunnan asioita, joihin kulki polkupyöräillen ja aikaa kului koko päivä. Ennen lähtöään hän jakoi päivän työt lapsille. Toini toteaa, että työtä ja touhua oli ihan riittämiin. Ei ehtinyt jäädä suremaan asioita.

Vuonna 1938 **Matti Nuora** avioitui kiertokoulun opettaja **Mandi Pärssisen** kanssa. Seuraavana vuonna syntyi talvisota.

Toini oli 16-vuotias ja tottunut lehmien hoitoon. Hän lähti viemään talvipakkasessa yhdeksän lehmän ryhmää roisten naisten kanssa Alavudelle. Se oli sekä henkisesti että fyy-

sisesti todella raskas matka.

Toini oli hoitamassa **Hilja-siskon** vauvaa, kun hänelle tuli 1940 virkailija sanomaa, että nyt haetaan nuoria työvelvollisia ja Toinillekin on varattu työpaikka Valtion pukutehtaalle Riihimäelle. Hän oli Riihimäellä siihen asti, kun palattiin takaisin Karjalaan.

Välirauhan jälkeen Nuoran perhe palasi takaisin Riiskaan, josta sitten taas lähdettiin 1944 Tyrväälle.

Toini oli jälleen työvelvollinen ja hän joutui evakkojen korvaushakemusten ja kaavakkeiden jakajaksi ja avustajaksi Tyrväällä.

Matti Nuora sai maatilan Ikaalisten Myllykartusta. Hän toimi myös kaksi vuotta veiston opettajana Myllykartun kansakoulussa, **Mandi Nuora** teki joskus opettajan sijaisuuksia.

Ikaalisissa Toinin naapurikylässä **Mansoniemessä** asui **Pentti Kuukkula**, joka tykästy Toinista ja kiinnostus oli molemminpuolista. Häät vietettiin 1949 Nuoralla. Nuoripari rakensi Parkanoon rintamamiestalon, jossa Toini edelleen asuu. Syntyi kaksi poikaa, **Kalevi** ja **Jorma**, ja lapsenlapsia on kaksi tyttöä ja poika.

Toini on toiminut vaatturina 52 vuotta. Aviomies on nukkunut pois. Pentin kanssa hän ehti olla yhdessä 32 vuotta. Sisaruksista on elossa enää Toinin lisäksi **Maija**.

Toinilla ei ole ollut pahemmin sairauksia ja siksi hän on voinut toteuttaa yhtä intohimoaan, matkustelua. Hän on matkustanut kolmessatoista Euroopan maassa, joskus neljäkin matkaka vuodessa, Amerikassa ja Afrikan kummallakin, niin itä- kuin länsirannoilla. Ehkä se matkustelu on geneissä, kun **Veikko-velikin** kiersi maapallon kahdesti.

Toini on koko elämänsä rakastanut työtä ja siksi hänen mottonsa onkin; ”Työtä pitää tehdä hyvällä mielellä ja sitten kun sen työn ansiosta saa kodin tai muuta tarpeellista itselleen, niin siitä saa hyvän olon. Hyvä mieli lisää terveyttä.”

Näin toteaa 91-vuotias **Toini Kuukkula** Parkanos- ta ja toivottaa Hyvää Joulua riiskalaisille ja muillekin tutuille!

SALME RINTALA

Toini Kuukkula, o.s. Nuora.

Riiskan äitienpäiväjuhlan kuvan henkilöt tunnistettu

Takarivissä ylhäällä vasemmalta: **Ida Jermalainen**, **Helena Kukko**, **Pekka Jermalainen** ja vaimo **Miina**, **Anna-Kaisa Kukko**, **Heli Lehi- koinen**, **Annuska Mitka Jermolajeff**, **Anni Paavilainen**, **Aarne** ja **Hilda Kukko**, **Eino Hopia**, **Mari Akkanen**, **Antti Nolo**, **Matti Kukko**, **Matti Kailasto**, **Antti Jermolajeff**, **Mari Hienonen**, **Matti Nuora** sylissä **Maija**, **Liisa Pennanen**, **Anni** ja **Jalmari Kukko**, **Eino Kailasto**, **Martti Kukko**.

Keskirivissä vasemmalta: **Ida Hopia**, **Helena Paajanen**, **Helka Luukkanen**, **Anni Kiiveri**, **Eeva Kukko** ja lapsi **Pentti**, **Anni Vuohelainen**, **Anni Liikkanen** lapsi sylissä, **Anna-Riitta Kailasto** sylissä **Jouko**, **Maikki Hopia**, **Helka Lehi- koinen**, **Anni Ruokolainen**, **Lyyti Kailasto**, **Maikki Paajanen**, **Helena Kurikka** sylissä **Kukon Arto**, **Ida Lehi- koinen**, **Matilda Inkinen** ja **Kaija**, **Hilja Nuora**.

Nurmikolla istuvat vasemmalta: **Bertta Kaasalainen**, **Selma Pärssinen**, **Impi Tiainen**, **Erkki Paavilainen**, **Helli Kailasto**, **Alisa Kiiveri**, **Eino Vuohelainen**, **Veikko Nuora**, **Sirkka Jermalainen** sylissä **Jaakko Kukko**, **Eino Liikka- nen**, **Ilmari Kukko**, edessä **Aili Pelkonen**, **Toini Nuora**, 3 poikaa **Aarre Kukko**, **Aulis Bula- koff**, **Arvo Kukko**, **Lempi Kaasalainen**, **Aarne Kukko**, **Irja Kuurne**, **Einari Kuurne**, **Tauno Akkanen**, **Kaarlo Jermalainen**, **Arvo Kaasalai- nen**, **Aarno Kailasto** ja **Pauli Bulakoff**.

Eräs keskustelu Kannaksella

Tämä ei välttämättä liity Pyhäjärveen, mutta sattui juuri, että lähetin kunnioitetun venäläisen kenraalit- tetun omaisille suruadres- sin (kenraalittarella oli vä- hän sukujuuria Suomessa).

Kenraali oli luoteisen so- tilasalueen komentaja.

Saunottiin kotikulmillani kannaksella ja kenulle tuli empaattinen vaihe.

Kenraali: ”Se sota oli järjetön, samanlaisia pelto- tilkkuja, metsäpalstoja, pa- joja, no hyvä on, tehtaita saatiin, oli niitä meilläkin”.

Pekka: ”No mitä te tällä joutomaalla, jos vaikka vä- hän, kanavaa myöten Vi- puriin, niin kuin Kekko- nen toivoi, vaikka tämän takaisin”.

Seurasi pitkä hiljaisuus ja vielä pitemmät votkaryy- pyt. Kenraali liikkui (ve- näläinen suruiku) ja kar- healla äänellä:

”Pjotr, tämä sota mak- soi miljoona miestä, mies joka neliölle”.

Pekka: ”Tämä oli teidän hintanne, ei meidän pyytä- mä, maksoimme mitä pyy- sitte, vaihtorahana saimme satatuhatta suomalaista kaa- tunutta ja teille tämän koti- saunan”.

Tilanne pysähtyi täysin. Pitkään aikaan ei kuulunut muuta kuin vartiomiesten askeleet (kenraalilla on aina turvamiehet), votkalasin ki- lahdus oli kuin tykin jysäys. Kenraali kävi pukuhuoneen puolella, raplaili makarov- pistooliaan, oli vihainen, hämmästynyt, pelokas ja jotenkin epämääräinen.

Yritin keventää (tai mi- ten sen ottaa) tunnelmaa heittämällä löylyjä ähisiin.

”Kyllä tästä isävainaan kiukaasta vielä hyvät löylyt lähtee”. Ehkä lähti löylyä

kenraalin suuntaankin.

Sitten! Kenraali karjaisi jotain vartiomiehelle (ei ve- näjäksi), mies pyysi toista- maan käsken ja poistui.

Ymmärsin armeniaa sen verran, etten saanut kuole- mantuomiota...

Paikalle juoksi kapteenin arvoinen upseeri, pyysi tois- tamaan käsken ja poistui.

Ilta jatkui teenjuonnilla ja kenu oli itsensä. Nyt hän selvensi, että kenraalina, kunnioituksena kaatuneita punasotilaita kohtaan, tämä maa on niin kalliilla hinnalla lunastettu, että palauttami- sesta ei keskustella.

Aamuyöstä pärähti vesi- taso rantaan ja minut kut- suttiin kenraalin pöytäan varhaiselle aamiaiselle.

Tässä isännät tekivät kar- dinaalivirheen. Tätä tarjoi- lua ei järjestetä muille kuin tsaarille.

Käytin tsaarin aikaista re- toriikkaa torjuessani ken- raalin kutsun (etiketin mu- kainen kieltäytyminen).

Kenraali: ”Kutsuni on kardinaalivirhe, mutta pal- jon, paljon pienempi kuin kotisi valloitus”.

Venäläinen ironia on hy- vin hienojakoinen. Kun sa- noin maksoimme, mitä pyysitte, tarkoitti, että mi- ten te voitte olla niin type- riä, että tapatatte miljoona miestä tyhjän takia.

Miksi tämän kirjoitin? No, talvisodasta on 75 vuotta. Tämä on erikoi- simpia tapauksia Kannak- selta.

Rauhallista joulunajan odotusta.

PEKKA LAPPAINEN
Pyhäjärvi, Vernitsa

Pyhäjärvi -tuotteet

* **Vpl. Pyhäjärvi- Säätiön 60-vuotishistoriikki.** 136 sivua, runsaasti va- lokuvia ja muisteluja niin säätiön alkua ajoilta kuin eri paikkakunnilla pide- tyistä juhlista ja muista pyhäjärveläisten tapahtu- mista. Hinta 20 euroa + postikulut.

* **Reino O. Kukko ja Kaarle Viika, Vpl. Pyhäjärvi** v. 1989 il- mestynyttä kuvateosta edelleen saatavissa. Run- saan kuvamateriaalin li- säksi kirjassa on laaja his- toriaisuus entisestä ko- tipitäjästämmä sekä mur- resanasto selityksineen. Hinta 25 euroa + posti- kulut.

* **Isännänviiri** (suunnit- telu **Kaarle Viika**) koko 45x400 cm. Hinta 75 euroa + postikulut

* **Vpl. Pyhäjärvi pöytästandaari** (suun- nittelu **Kaarle Viika**) 42 euroa + postikulut.

Tilaukset:
Pirjo Kiiala
Lamminkankaantie 12
33420 Tampere
puh. 044-2815047
pirjo.kiiala@gmail.com

Vuoden ruoka ja leivonnainen 2015: Kaalikääryleet ja viipurinrinkeli

Joululeivonnaisten tähteistä kootaan pullavanukas

Joulun lähestyminen innostaa leipomaan. Selailin keittokirjoja ja niistä löytyi monia perinteisiä ohjeita. Eipä taida olla montaakaan kotia, joissa ei joulunaikaan tuoksu piparkakku ja pulla. Monet reseptit ovat siirtyneet suvussa äidiltä tyttärelle, anopilta miniälle.

– Samasta ohjeesta voi olla kymmeniä eri versioita, jotka usein oli nimetty tekijänsä mukaan, sanoo **Riitta Mustonen**, joka on tehnyt omat kirjansa niin piparkakuista kuin pullista.

Riitta Mustosen suomalaisille kahvipöydän herkuille omistettu kirja on ”Pullakirja” (Maahenki 2007). Piparkakkukirja on syntynyt pari vuotta aiemmin.

Vaikka välineet ja mittayksiköt ovat muuttuneet, ovat hyvän pikkuleivän ainekset silti samat: voita, sokeria, siirappia, kermää, jauhoja, mausteita.

Piparkakkukirja antaa muun muassa piparkakkujen ohjeen Vammalasta, jonka on saatu Karkussa pitokokilta 95 vuotta sitten:

Piparkakut
225 g voita
4 dl sokeria
1 ½ dl siirappia
9 dl vehnäjauhoja
2 munaa
2 dl kermää
1 ½ tl kanelia
½ tl neilikkaa
1 tl kardemummaa
1 tl soodaa
½ tl vettä

Vatkaa munat ja puolet sokerista vaahdoksi. Sulata voi. Vatkaa kerma vaahdoksi. Lisää siirappiin munavaahto ja mausteet, kermavaahto, loput sokerista, veteen liuotettu sooda ja jauhot ja viimeksi sulatettu ja jäähdytetty voi. Anna taikinan seistä kylmässä seuraavaan päivään.

Kauli taikina levyksi ja ota muotilla piparkakkuja. Paista 175 asteessa noin 10 minuuttia.

Ja muistattehan, miten ihanalta maistuvat kanelisokeroidut ässät:

Hyvät ässät
500 g voita
3 dl (250g) sokeria
11-12 dl (750 g) vehnäjauhoja
1 muna
½ rkl vaniljasokeria
½ rkl leivinjauhetta
4 rkl sokeria, kanelia (tai kanelisokeria)

Vatkaa voi ja sokeri vaahdoksi. Lisää kananmuna hyvin vatkatun, samoin vehnäjauhot, joihin leivinjauhe ja vaniljasokeri on sekoitettu. Leivo taikinasta pikkusormen paksuisia tangkoja. Leikkaa tangot noin 7 sentin pituisiksi paloiksi, pyöritä ne sokeri-kaneliseksessä ja muotoile ässiksi. Paista 200 asteessa 10-12 minuuttia.

Riitta Mustosen Pullakirjassa perinteiset ja uudet reseptit lomittuvat vuoden kiertoon, arkeen ja juhlaan. Vinkkinä: joulupullien tähteistä tehdään tammikuussa pullavanukasta.

Pullavanukas
pullaviipaleita (vähän kuitavahaneet käyvät hyvin)
hilloa
½ l täysmaitoa
1-2 munaa
1 dl sokeria
1 tl vaniljasokeria
Lado voideltuun uuni-
vuokaan kerroksittain pullaviipaleita ja hilloa. Vatkaa munat ja sokeri maidon sekaan ja kaada viipaleiden päälle. Paista 200 asteessa noin 20-30 minuuttia.

Pullamössöä saadaan sekoittamalla pullaa maitoon, jolloin syntyy vaaleaa massaa eli mössöä. Mössö syödään lusikalla ja herkullisuutta voi lisätä hillolla.

– Pullamössöä pidetään suomalaisten sotien jälkeisten suurten ikäluokkien herkkuna. Pullasuttu eroaa pullamössöstä siten, että siinä pullapalat sekoitetaan maidon sijasta kahviin, valistaa Mustonen.

MARJO
RISTILÄ-TOIKKA

Kotikokin kertomaa

Kerro sinäkin omia ruokaohjeitasi
Pyhäjärvi-lehden kotikokki-palstalla!

Karjalan Liiton naistoimikunta on valinnut vuoden karjalaisen ruoan ja leivonnaisen tallentaakseen karjalasta ruokaperinnettä. Karjalainen ruokakulttuuri on rikas. Vuoden 2015 ruoka on kaalikääryleet ja leivonnainen on viipurinrinkeli.

Kaalikääryleissä on käytetty rikottuja ohraryynejä, kuten ennen Karjalassa.

– Voi toki käyttää kokonasiakin tai uudempaa tulokasta, riisiä, kertoo naistoimikunnan puheenjohtaja **Aira Viitaniemi**.

– Täyte voi olla kokonaan kasvista tai sieniä.

– Viipurinrinkelissä mausteita on sen seitsemää sorttia, kuten ennenkin. Malliltaan rinkelin pitää olla pulukka ja keskikierteet täyteläiset, korostaa Aira Viitaniemi.

Sekä kaalikääryleet että viipurinrinkeli kestävät myös pakastuksen.

Kaalikääryleet
n. 26-27 kpl
n. 2300 g kaalia,
litteä keräkaali
muodoltaan
vettä
suolaa

Täyte:
2½ dl rikottuja
ohraryynejä
6 dl vettä

1 kasvisliemikuutio
1 sipuli kuutioina
1 rkl voita (öljyä)
2 kananmunaa
600 g jauhelihaa
4 dl silputtua
kaalin sisustaa
2 dl ruokakermaa
¾ dl korppujauhoja
suolaa
pippuria
siirappia

Vuokaan: Kaalikääryleiden päälle kasvislientä ja siirappia.

Keitä kaali ja irrota lehdet, poista kova kantaosa. Valmista täyte. Keitä ohra-
suurimot kasvisliemessä ja valuta. Kuullota sipulikuutiot voissa. Sekoita täyteaineet keskenään ja pilko kaalin keskiosan pienet lehdet ja yhdistä täyteainekset keskenään. Täytä kaalinlehdet ja kääri kääryleiksi.

Voitele uunipannu ja lado kääryleet vierekkäin pannulle, mutta ei aivan tiukkaan. Kaada siirappi ja kasvisliemi päälle ja paista uunissa 175 asteessa. Kun kääryleet ovat ruskeita, vähennä lämpö 150 asteeseen, paista vielä 1 tunti.

Tarjotaan ruskean kastikkeen tai vanhanajan porkkanamuhennoksen kanssa. Lisäksi perunoita, puolukkaa ja suolakurkkua.

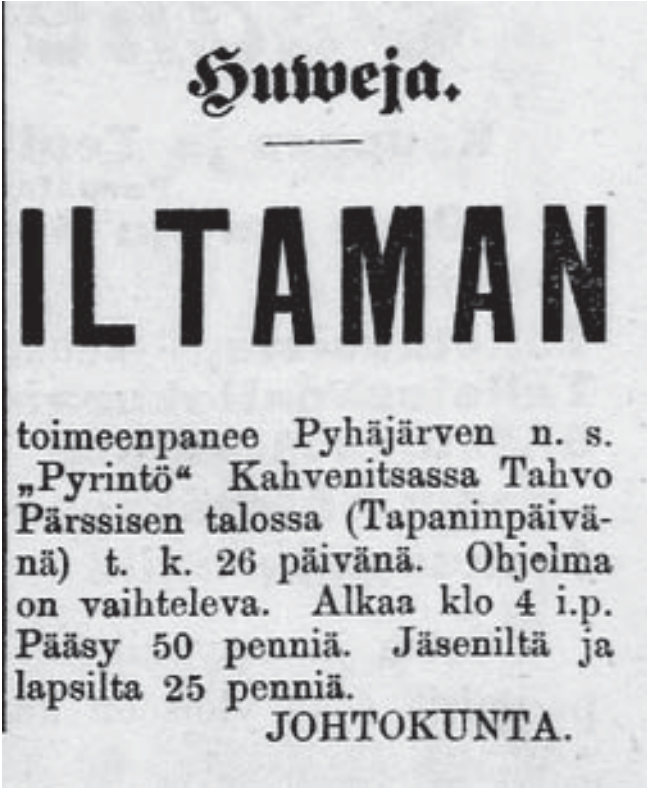
**Viipurinrinkeli
seitsemällä mausteella**
2 munaa
1½ dl sokeria
5 dl maitoa
50 g hiivaa
1 tl suolaa
2 tl kardemummaa
1 tl muskottia
½ tl meiramia
½ tl minttua
½ tl neilikkaa
½ tl kuminaa
sahramia
150 g voita
vehnäjauhoja

Lisää munat ja sokeri vatkattuina taikinapohjaan, jossa on mausteet. Alusta taikina pullataikinan tapaan pehmeäksi. Taikinan noustua leivo rinkelit ja anna jälleen nousta vajaa tunti liinan alla. Voitele rinkelit munalla ja paista 220 asteessa.

Toinen vanha tapa on voidella rinkelit vedellä ennen uuniin laittoa ja heti uunista pois otettaessa. Vedellä voidellun rinkelin pinta on mattapintainen.

Viipurinrinkelin ohje on **Jaakko Kolmosen** Karjalan parhaat leivonnaiset -kirjasta.

Ohjeet ja kuva:
www.karjalanliitto.fi

Oheinen tapaninpäivän iltamailmoitus on julkaistu Käkisalmen Sanomissa joulun alla 1906. Alakylän Pyrintö oli perustettu vain vuotta aikaisemmin, 1905. Leikkeen lähettivät lehteen Jaana Myllynen ja Kaarina Pärssinen.

TILAA PYHÄJÄRVI-LEHTI

omaksi, tai ystävälle ja sukulaiselle JOULULAHJAKSI!

Soita p. 040 730 2622 tai tilaa s-postitse
tai kotisivujemme kautta. Uudelle tilaajalle marraskuun ja
joulukuun lehdet kaupan päälle!

LOMARANTALAISET

kiittävät kuluneesta vuodesta ja
toivottavat tervetulleeksi jatkossakin
entiset ja uudet kävijät.

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta
toivovat

MUSAKAT

**Rauhallista joulua ja
Onnellista uutta vuotta 2015
kaikille jäsenillemme,
ystävillemme ja
yhteistyökumppaneillemme!**

Kuluneesta vuodesta kiittäen

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

Joulurauhaa ja
Hyvää Uutta
Vuotta toivottavat

Pertti, Seija, Lotta,
Lari ja Lenni

Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta 2015
- Seija Lintula

Tunnelmallista joulun
aikaa ja kaikkea hyvää
tulevalle vuodelle 2015!

Liisa Saarinen

**Rauhallista Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta 2015
- Pirjo Kiiala**

Toivotan kaikille lehtemme lukijoille
**Rauhallista Joulua ja
Hyvää Uutta Vuotta!**
Yrjö S.

*"Oli lunta taikka sula maa,
Jouluna jublia kaikki saa
pienen pientä Jeesus-lastä
ja punanuttua parrakasta.
Rauha täyttää sydämen, ilo mielen jokaisen!"*

Hannu Musakka – laulajapoika Pyhäjärveltä
toivottaa kaikille

Oikein rauhallista ja sydämellistä Joulua!

Rauhaisaa joulun
aikaa ja hyvää
vuotta 2015
toivottavat

Kirsti ja Edwin
Naskali

**PYHÄJÄRVI-SÄÄTIÖN
KOTISIVUT**

löytyvät osoitteesta:
[www.karjalanliitto.fi/
vplpyhajarvisaatio](http://www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio)

JÄRJESTÄMME KARJALAN- MATKOJA

**Kannas, Pyhäjärvi,
Kurkijoki yms.**

Kysy tarkemmin tarjonnastamme –
suunnitellaan yhdessä juuri teidän
toiveidenne mukainen matka!
Hoidamme koko matkapaketin
järjestelyt viisuminhankinnasta
majoitukseen ja retkiin.

Tervetuloa mukaan Karjalaan!
Lähes 30 vuoden
kokemuksella palveluksessanne
Hannu Putus / Matka-Putus Oy
p. 0400 226 285,
myynti@matkaputus.inet.fi

Karjalan retkiä ja kotiseudun matkoja
viisumit, matkat ja majoitukset järjestetään huolella
erikokoisilla autoilla (10–50 henk.)

Baltian
matkoja

Venäjän
matkoja

Bussiyhtiö Putus Oy

Koukkarintie 10 21870 Riihikoski, p. 0400 226 285

TAPAHTUMAKALENTERI

Talvisodan Erillinen Pataljoona 6:n muistojuhla Heinolassa lauantaina 27.12.2014. Jumalanpalvelus klo 11 kirkossa, Keljan taistelun 75-vuotismuistojuhla klo 13. seurakuntakeskuksessa, juhlapuhe eversti Pekka Jouko. Ohjelma 20 euroa, sis. kirkkokahvit ja lounaan. Ennakkoilmoittautumista toivotaan pikaisesti Erkki Heiskanen p. 0400496983, ekiheiskanen@gmail.com. Tampereen seudulta yhteiskuljetusmahdollisuus, tiedustelut välittömästi Antti Hynnä, p. 0408490048 tai antti.hynna@tut.fi. Juhlille tumma puku, kunniamerkit. Järjestää Erillinen Pataljoona 6:n Perinneyhdistys. - Tervetuloa!

Pärssisen Sukuseura ry järjestää yhdessä Hannu Putuksen kanssa pilkkiretken Pyhäjärvelle ja Laatokalle 14.-17.03.2015. Majoitumme Musakan Lomarantaan ja yritämme käydä myös luonnonkauniilla Kuoppalammella. Ilmoita kiinnostuksesi matkaan Antero Pärssiselle, Kiviniementie 424, 17120 Paimela, gsm 0505706575, sähköposti: tero.parssi@phnet.fi. tammikuun 15. päivään mennessä. Toimintaohjeet ja yksityiskohtaiset tiedot matkasta lähetetään ilmoittautuneille 20.01.2015 mennessä. Hyvää joulun aikaa lehtemme lukijoille toivottaen - Antero Pärssinen

Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvikerhon tammikuun tarinatuokio on keskiviikkona 7.1.2015 klo 13.30 Koulukatu 12, Tampere. Tervetuloa!

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon tammikuun kokous pidetään torstaina 08.01.2015 Ravintola Wanhassa Herrassa, Laaksokatu 17, Lahti. Aloitamme klo 13. Tervetuloa!

Vpl. Pyhäjärveä kylä kylältä -sarja jatkuu 1.2.2015 klo 13.00, Laatokkasali, Karjalatalo, 2. krs. Kämpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Esittelyvuorossa Pyhäkylä. Merkitkää jo nyt kalentereihinne! Tilaisuudesta tarkemmin tammikuun lehdessä. Tervetuloa! Vpl. Pyhäjärvi-seura ry, hallitus

Mistä löydän hyvän lahjan?

Tässä vihje: Hanki kirjapari **Kaunistä Vpl Pyhäjärveä**, osat I ja II. Yhteensä 736 sivua ja 1750 kuvaa. Koko A4. Hinta vain 95 euroa + läh. kulut. Lisätietoja ja tilaukset: taubila@pp.inet.fi tai 044 564 1040 Noudettavissa myös johtokunnan jäseniltä ilman läh. kuluja. Sekä <http://vpl-pyhajarvi.fi/kirjapuoti>

Seuraava Pyhäjärvi-lehti ilmestyy vuoden 2015 alkajaisiksi tammikuussa. Aineistot toimitukseen viimeistään **pe 9.1.2015** mennessä!

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö
Kotisivut: [www.karjalanliitto.fi/
vplpyhajarvisaatio](http://www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio)

VPL.PYHÄJÄRVI-
SÄÄTIÖ

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Rautasemantie 375
37570 Lempäälä
puh. 040 730 2622 tai
03-3748 448
[marjo.ristila-toikka@
kolumbus.fi](mailto:marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi)

Toimitusneuvosto:
Juhani Forsberg, Yrjö S.
Kaasalainen, Pirjo Kiiala,
Kirsti Naskali, Esko Pu-
lakka, Markku Pärssinen ja
Marjo Ristilä-Toikka.

Toimituksella on oikeus
lyhentää ja muokata
lehteen lähetettyä aineistoa.

Tilaushinnat: koti- ja ulkomaat 30 euroa/vsk.

Ilmoitushinnat (pmm):
kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 24%

**Tilaukset, jakeluhäiriöt ja
osoitteenmuutokset:**
Toimitus, päätoimittaja
Rautasemantie, Lempäälä
kts. yhteystiedot vierestä

**Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön
asiamies**
Pirjo Kiiala
Lamminkankaantie 12
33420 Tampere
puh. 044-2815047
pirjo.kiiala@gmail.com

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Painopaikka:
Botnia-Print Oy
Kokkola